

OPTİSYENİN

E-DERGI
Sayı: 63 OCAK 2019
SESI
Optik Magazin Dergisi

ben.x[®]
memory eyewear

ben.x[®] by **mercan**
memory eyewear

www.mercanoptik.com.tr

[f](#) [i](#) [y](#) [t](#) [v](#) [in](#)
@benxeyewear

ışığa hükmet!

anında >> reaksiyon
hızlı >> değişim
kolay >> adaptasyon

OCAK 2019

EDİTÖRDEN 7 SEKTÖRDEN VE DÜNYADAN HABERLER 8
8 HABER
Çocuğumun gözleri bozuk mu, nasıl anlarım?

10 SAĞLIK
Gözlerimiz Saniyede Kaç Kare (FPS) Görüyor?

18 SAĞLIK
Algı

24 EKONOMİ
Murat Uğurlu/ Sağlık Harcamalarında Finansal Katastrofi ve Türkiye'nin Durumu

28 HABER
Optisyenlik Meslek Yüksek Okulları arası bilgi yarışması yapıldı

DOSYA KONULARI

MODA Bayan Gözlük Modelleri 2019

30

MODA 2019	36
HOBİ Hobileriyle var olanlar	56
SEKTÖRDEN Taylan Küçüker / Yüze ait ölçüler	58
HABER Tarihte Ocak Ayı	61
SEKTÖRDEN Başkan Turgut Vardi'den yeni yıl mesajı	62
SEKTÖRDEN Kenan Dibi / Optisyen ile İnternetin Gelecekteki Savaşı	63
SAĞLIK Murat Uyar / Eğitim Şart	64
FIRTINA ÖNCESİ Mikdat Kadioğlu / İstanbul'a kar yağdırmak için en çılgın projeler	68

MODA 2019 36

YOLNAME

Mustafa Küreli'nin kaleminden
Özgür ülkenin özgür şehri...

Londra

70

OPTİSYENİN SESİ E-DERGI
Ayda bir yayınlanır
ARALIK 2018

www.optisyeninsesi.com Adına
İmtiyaz Sahibi
Orhan Küreli

Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Ozan Küreli

Yazı Kurulu Üyeleri
Mustafa Küreli, İlm. Av. Oğuz Ünal
Hakan Hürsever, Prof. Dr. Miktaf Kadioğlu
Dr. Ahmet Doğan Ataman, Mehmet Can
Şahin

Görsel Yönetmen
Mustafa Küreli

Grafik Tasarım-Uygulama ve Editöryal
Çalışma Tuna Yıldırım / CLINART Str. Arş.
Sağ. Dan. Org. Yay. Ltd. Şti.
(0 212 291 54 83)

Reklam Pazarlama
0 535 586 05 93
tunayildirim1972@gmail.com

Fotoğraf Editörü
Cesur Erol

E-Posta:
bilgi@optisyeninsesi.com
dergi@optisyeninsesi.com

Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına
aittir. Reklamların sorumluluğu ise reklam
verene aittir. Dergide yayımlanan yazı
ve resimler kaynak gösterilmek suretiyle
iktibas edilebilir. Optisyenin Sesi günlük
ortalama raytingi 3000 olan
www.optisyeninsesi.com internet sitesinde
yayımlanmaktadır.

Bu dergi Aralık 2018 tarihinde
internette online olarak izlenebilmiştir.

ben.x[®]
sunglasses

ben.x[®]
memory eyewear

by **mercan**

f i y t v in
@benxeyewear

www.mercanoptik.com.tr

Yeni başlangıçlar yeni umutlar getirir...

E

vet, yeni bir başlangıç, yeni bir yıl ve yepyeni umutlarla merhaba değerli meslektaşlarım. Bir yılı daha geride bırakırken yeni bir dergi ile huzurlarınızdayız. Sayfaları çevirdikçe her zaman olduğu gibi bu sayıda da dolu dolu bir dergi hazırladığımızı göreceksiniz.

14 yıldan bu yana, siz değerli meslektaşlarımıza aralıksız olarak sektörümüzle ilgili haberleri aktarmaya gayret ediyoruz. Optisyeninsesi başlığı altında hizmetinize açtığımız web sayfalarından ilki olan haber portalımız Optisyeninsesi.com'dan başka, Sektörel magazin haberlerini de paylaştığımız e dergimiz altı yıldır sizlerle birlikte...

Amacımız; içinden geçmekte olduğumuz iletişim çağında sektörümüzün bu konudaki açığını kapatmak, Türkiye'nin en doğusundan, en batısına, en kuzeyinden, en güneyine kadar tüm meslektaşlarımıza bilgi akışını sağlayabilmektir.

Sizlerden aldığımız cesaretle, bir yandan Medula, ÜTS sistemleri ile uğraşırken bir yandan da hoşça vakit geçirebileceğiniz OptisyeninSesi e-dergi yi yapmaya başladık. Kaliteli, okunabilir ve sayfalarını çevirdiğinize geçecek bir dergi için ben ve ekip arkadaşlarım gece gündüz çalışıyoruz.

Bu arada tedarikçi meslektaşlarımızı da düşündük. Bir sürü bedeller ödeyerek yaptıkları tanıtım videolarını meslektaşlarımızla paylaşacakları bir mecra yoktu. e-Dergimizin alt yapısını bu videoları paylaşmaya uygun hale getirdik ve dergimizin sayfalarında yayınlamaya başladık. Sosyal ağdaki sayfamızda binlerce üyemizle tüm yaptıklarımızı paylaştık.

Son yıllarda art arda açılan optisyenlik meslek yüksekokullarında eğitim gören optisyen adayı öğrenci kardeşlerimizin ihtiyaç duyacakları ders notlarına kavuşmalarını sağlayacak eğitim videoları hazırladık. Arşivlerimizde sakladığımız yılların birikimi bu bilgi hazinesini öğrenci kardeşlerimizin hizmetine açmaktan da ayrıca mutlu olduğumuzu belirtmeliyim.

Gururla belirtmeliyim ki; "www.optisyeninsesi.com" web sitemiz Edirne'den, Van'a Türkiye'nin her köşesinden takip edilmektedir. 2019 yılında da aynı gayretle sizlere her türlü sektörel haberleri ileticeğiz. Siz değerli meslektaşlarımızın ilgilerine ve katkılarına şükranlarımızı sunuyoruz.

E-Dergimizin bu sayısını da beğeneceğinizi umarak, sağlıklı, başarılı ve mutlu bir yeni yıl diliyorum.

Yeni yılın tüm insanlığa ve ülkemize barış, mutluluk getirmesi dileğiyle yeni yılınızı kutlarım. Her şey gönlünüzce olsun!

Çocuğumun gözleri bozuk mu, nasıl anlarım?

Göz bozukluğu olan çocukların maalesef genellikle aileler tarafından anlaşılmadığı ve bu bozukluğun ilkokula kadar farkedilmeden devam ettiğini pek çok araştırma gösteriyor.

İlkokulda okumaya çalışan çocuklarda veya okulda yapılan göz kontrollerinde ortaya çıkan bu durum oldukça geç gerçekleşiyor ve gözdeki göz tembelliği gibi bazı rahatsızlıkların tedavisi için çok geç kalınmış olabilir. Çocuğunuzun gözlerinin sağlıklı olup olmadığını anlamak ve buna göre önlem almak hem onların hayatını kolaylaştıracaktır hem de bazı rahatsızlıkların erken teşhis edilerek tedavi edilmesine yardımcı olacaktır.

Bu konuda yapılan yanlışlardan en büyüğü, ailede pek çok gözü bozuk kişi olmasına rağmen göz bozukluğundan şüphelenilmemesidir. Zira hem annenin hem babanın hem de diğer aile büyüklerinin gözlerinde sorunlar varsa bu göz bozukluklarının çocuklara geçmiş olması da yüksek ihtimaldir ve göz doktorlarına giderek sorunun tespitinin yapılması gerekir. Bu tip göz açısından sabıkalı ailelerin hiç gecikmeden uzmanlara başvurmalarını öneriyoruz zira evde göz bozukluğunu anlamak oldukça zor bir iş ve tıbbi cihazların varlığına ihtiyaç duyulduğu kesin.

Göz bozukluklarının en temel belirtileri arasında çocukların belli şeyleri görmek için gözlerini kısmaları ve ovuşturmaları gelmektedir. Zira

dünyayı doğru bir şekilde algılayamayan ve çevresinde olup bitenleri daha iyi kavrayabilmek için gözlerini kurcalayan çocuklar aslında göz bozukluklarının işaretini davranışlarıyla verirler. Gözlerini kısarak daha iyi görebilmeleri mümkün olduğu için bu davranışı bir alışkanlık haline getiren çocuklar hemen doktora götürülmeli.

Bazı vakalarda gözlerde yanma, kızarma, batma veya rahatsızlıklar gibi durumlarla da karşılaşılabilir. Bu durum gözde ciddi bozukluklar olduğuna ya da göz tansiyonu, alerji gibi etkenlerin varlığına delalettir. Göz kırpmının giderek daha şiddetli ve sık hale gelmesi de bu batma ve yanmalara karşı bir reaksiyondur ve çocuğun günlük hayattaki kalitesini büyük oranda düşürmektedir.

Göz tembelliği gibi toplumda oldukça sık rastlanan ve sadece tek bir gözün bozuk olmasının sebep olduğu sinir işlevselliği kaybıyla kendini ortaya koyan bazı hastalıklar ise çocuğun iki gözünün bir noktaya bakarken tam olarak aynı yere odaklanmamış olmasıyla anlaşılabılır. Fakat hafif vakalarda bu durum pek belli olmayacağı için çocuğunuz doğduktan sonra düzenli olarak göz kontrollerini yaptırmak iyi olacaktır.

BOLON

EYEWEAR

Hailey Baldwin

Gözlerimiz Saniyede Kaç Kare (FPS) Görüyor?

Video ve filmlerde oldukça önemli bir kavramdır saniye başına kare (fps: frame per second) kavramı. FPS miktarı arttıkça görüntü daha gerçekçi ve net hale gelir; ancak tabii ki görsel verideki bilgi miktarı da artacağı için dosyanın boyutları da artacaktır.

Peki “İnsan gözü kaç fps görebilir?” diye soracak olursak? Bu zor bir sorudur. Bunun en temel sebebi, genelde sorulan soru ile öğrenilmek istenen şeyin uyumsuz olmasındandır. Örneğin bu soru, şu soruyla aynı şeyi öğrenmeyi hedeflemez: “Görüntülerin akıcı olması için, kaç fps ile akması gerekir?” Bu soru da, şununla aynı değildir: “Bir görüntünün titreşik olmaması için kaç fps olması gerekir?” Ki bu soru da, şununla aynı değildir: “İnsan gözünün yakalayabileceği en kısa kare (çerçeve) ne kadardır?” Bu konuları birazcık aydınlatarak gözümüzü daha iyi tanıyalım.

Akıcılık ve Netlik

İlk olarak hareketin yumuşaklığına bakmamız gerekiyor. Aşırı yavaş hareket eden bir sis ile ilgili bir film izlediğinizi düşünün. Görüntüdeki sisin sınırları veya keskin kenarları yoktur. Filmi 10 fps (saniye başına 10 kare) hızda oynatır. Yine de akıcı olacaktır. Neden? Çünkü bir kareden diğerine geçişteki fark çok küçüktür. Bunun en ekstrem örneği, hareketsiz bir duvarı gösteren bir videoyu izlemektir. Böyle bir videoyu 1 fps’de oynatmanız ile 1000 fps’de oynatmanız arasında en ufak bir fark olmayacaktır.

Dolayısıyla gözün takip ettiği cismin hareketi ve bu hareketin hızı ile yumuşaklığı çok önemlidir.

Şimdi elinizi yavaşça yüzünüzün önünde sağa sola doğru hareket ettirin. Sonra yavaş yavaş bu hızı arttırın. En sonundaysa elinizi çılginca sallamaya başlayın. Şimdi kendinize sorun: Gözünüz kaç kare görüyor? Oldukça az olmalı, çünkü ne kadar çılginca sallarsanız sallayın, kaslarınızın sınırlılığından ötürü elinizi 1 saniye içerisinde gözünüzün önünden sadece birkaç defa geçirebilirsiniz. Ancak yine de gözünüz bu hareketi yakalayamıyor ve bulanık bir el görüyorsunuz. Buna rağmen bir sorun var: elinizin gözünüz önündeki hareketi, birkaç fps ile oynayan hareketli bir cisme göre son derece akıcı! Elinizin hareketinin kesildiğini veya zıpladığını görmüyorsunuz. Her bir parçası birbirini takip eder şekilde. İşte bu, gözümüzün bir numarasıdır: bulanıklaşma akıcılığı, keskinlik teklemeyi andırır. Yani bir cisim bulanıklaştıkça akıcı hale geliyormuş gibi algılanır; keskinliği arttıkçaysa teklemeye başlar. Bunu fiziğin temel ilkelerinden olan eylemsizliğe benzetebilirsiniz. Hızla frene basan bir arabada, tıpkı sizi yeryüzüne çeken kütleçekimi gibi bir ivme hissedersiniz. Frenleme, kütleçekimini andırır.

Dünya, **bizi**mlle görüyor.
The World sees **(with)** us.

vê
a vida!

Sieh das
Leben!

voir
la Vie!

ve
la vida!

увидеть
жизнь!

چشم انداز
زندگی

انظر
للحياة!

Havada savrulan bir baleti bulanık ama akıcı görürüz.

Yapılan araştırmalar, insan gözünün 18 fps ile oynayan bir sinema filmini akıcı gördüğünü göstermektedir. 18'in altına inmeye başladıkça (hareketli bir filminden söz ediyorsak) gözümüz sıçramalar görmeye başlayacaktır ve bu rahatsızlık vericidir. Eğer ki gözünüz yüzünüzün önünde hareket ettirdiğiniz elinizi cam gibi görebilecek olsaydı, aynı akıcılığı sağlayabilmek için çok daha fazla verinin göz tarafından toplanıp beyin tarafından işlenmesi gerekecekti. Eğer ki 50 fps'de oynayan keskin bir film izliyorsanız, gözünüzün zaman zaman veri toplamaktan yorulmaya başladığını ve filmin sanki kesintili olmaya başladığını hissedebilirsiniz. Bu, gözümüzün sınırlarını görmemizi sağlayan bir durumdur.

Eğer ki Quake gibi hareketli bir bilgisayar oyununu 18 fps'de oynayacak olursanız, oyunda hiçbir bulanıklık olmamasına rağmen akıcı olması için daha fazla fps'ye ihtiyaç olduğunu görebilirsiniz. Buna rağmen, sinemaya gittiğinizde ekranda noktaları ve kesintileri yakalayabilirsiniz. Sinema filmleri 24 fps'de oynatılır. Burada anlamamız gereken, görüntüleri akıcı olarak görmekle, hareketin detaylarını yakalamak arasında fark vardır.

Karanlığa Duyarlılık

Bu noktada incelenmesi gereken ikinci nokta karanlığa duyarlılıktır. Göz kamaştırıcı beyaz

bir duvara baktığınızı hayal edin. Şimdi bu duvar saniyenin 25'te 1'i kadar bir süreliğine simsiyah olsun. Bunu fark eder miydiniz? Kesinlikle! Saniyenin 50'de 1'i kadar bir süreliğine siyah olacak olursa, yine görürdünüz ama gördüğünüz şeyin ne olduğundan emin olamazdınız. Saniyenin 100'de 1'i, yani sadece 10 milisaniyelikliğine siyah olsaydı, muhtemelen bir değişim olduğunu hisseder ancak algılayamazdınız. Televizyonlarınızın frekansından bunu test edebilirsiniz. 100 Hz frekansta çalışan bir televizyon almak isterseniz, bu ürünlerin "kesintisiz" olduğunu söyleyerek pazarlandıklarını görürsünüz. Elbette bu televizyonlarda da görüntüler arasında kesinti vardır; ancak bu kadar hızlı olur ki (10 milisaniye civarında), gözünüz bunu yakalayamaz, beyin de algılayamaz. Parlaklık, karanlığı yeniyor.

Şimdi ilk kısımda öğrendiklerimize geri dönelim. Diyelim ki 24 fps'de film izliyorsunuz. İzlediğiniz sinema filmi bir şerit halinde projektöre yüklenir ve görüntünün oluşabilmesi için şeridin dönmesi gerekir. Bu durumda sinema ekranında neden aşağı doğru kayan bir görüntü görmeyiz? Sonuçta projektörün önünden akan şerit bir yöne doğru akmaktadır ve bu ekrana yansımalıdır? Bunun sebebi, görüntüler arasındaki geçişte ekranın simsiyah yapılmasıdır. Yani 2 kare arasında siyah boşluk vardır. Dolayısıyla 24 fps ile gösterilen sinema filmlerinde 1 saniye içerisinde ekran 24 defa tamamen kararır. Bu, gözümüzün algılayabileceği bir hız olsa da, rahatsızlık vermeyecek kadar hızlıdır. Dolayısıyla sinema filmlerinde eğer odaklanacak olursanız görüntüdeki sıçramaları ve o siyahlıkları yakalayabilirsiniz. Buna

NOVAX®

FreeForm® Spectacle Lenses

view
life!

FreeForm®
TECHNOLOGY

...Çünkü hayat görmeye değer!
...Because, the life is worth to view!

rağmen, görüntü akıcıdır. Yine de saniyede 24 siyah kareyi görmez miydik ve bundan rahatsız olmaz mıydık?

Bu sorunu çözmek için sinemacılar basit ama etkili bir yöntem kullanırlar: her bir kareyi 3 defa üst üste gösterirler ve sonrasında sadece 1 kare boyunca ekranı siyah yaparak film şeridinin geçmesini sağlarlar. Dolayısıyla ekran 2 hareket arasında çok daha kısa süreliğine ve daha sık bir şekilde siyah olur. Aynı kareyi 3 defa izlersiniz; ancak bu görüntüyü akıcı ve kesintisiz yapar. Buna “yenilenme oranını 3 katına çıkarma” denir. Dolayısıyla her ne kadar teknik olarak 24 fps ile izliyor olsanız da, yenilenme oranının 3 katına çıkarılmasından ötürü pratik olarak 72 fps ile izlersiniz ve gözünüzün bunu yakalaması çok zordur. Garip bir çözüm değil mi?

Parlaklığa Duyarlılık

Şimdi tam tersine bakalım. Bu defa kapkaranlık bir odada olduğunuzu düşünün. Saatlerce içindeydiniz ve kapkaranlık bir halde. Önünüzde bir anda bir ışık yanıp sönüyor. Abartalım ve diyelim ki Güneş kadar parlak olsun. Saniyenin 25'te 1'i kadar yandığında gözünüz bunu fark eder miydi? Kesinlikle. 100'de 1'i? Rahatlıkla. 200'de 1'i? Sorunsuz. Görebileceğiniz gibi parlaklığa duyarlılığımız çok daha fazladır. Hatta hava kuvvetleri pilotlarının saniyenin 220'de 1'i kadar bir süre (4.5 milisaniye) parlayan bir ışığı bile yakalayabildikleri tespit edilmiştir.

Hem de bu tam olarak “tespit etme” işidir. “Algılamak” olarak düşünürseniz muhtemelen 3.3 milisaniyeye kadar olan parıldamaları gözümüz yakalayacak, beynimiz işleyebilecektir. Üstelik bunun sadece tek bir gözle olduğu tespit edilmiştir.

Her koşulda tam koruma! Pixar kaplama teknolojisinin sunduğu tüm ayrıcalıklar Pixar BLUV'da

Pixar BLUV cihazlardan yansıyan mavi ışık ve UV korumasının yanın sıra, standart PIXAR kaplamanın tüm koruma özelliklerini de taşır.

Yansımaları önler,
görüş netliği sağlar

Su
tutmaz

Çizilmelere
karşı dirençli

Toz ve kir tutmaz,
kolay temizlenir

Buhar itici
özellik

Maksimum
UV Koruma

Mavi ışık
önleyici

Türkiye
Gücünü ve
Potansiyelini Keşfet

NOVAX®
FreeForm® Gözlük Camları

İki gözle yapacak olursanız gözleriniz daha farklı alanları daha farklı hassaslıklarla tarayabileceği için muhtemelen 2 milisaniyelik bir parıldamaya kadar görüş alanınızdaki ışıkları tespit edebileceksinizdir.

Ancak eğer ki her biri 2 milisaniye boyunca olacak şekilde yılın 365 günü boyunca gözünüzün önünde bir ışık yanıp sönerse, bunu tam olarak algılayamasanız bile beyniniz veri olarak işleyecektir. Dolayısıyla saniyenin 500’de birine kadar duyarlı olduğumuzu söylemek tam olarak doğru olmayacaktır. Birazcık daha hata payı koymamız gerekir.

Bu kadar hassas bir algıya sahip olabilmek için beynimiz, gözümüzün kusurlarından faydalanır: ışık sonrası parıldama (afterimage). Bu, gözünüze güçlü bir ışık tutup kapattıktan sonra, ışık kaynağı ortadan kalkmış olmasına rağmen halen gözünüz önünde bir ışık görmenizdir. Gözümüzün ani değişimler karşısında reseptörlerinin uyarılması ve sonrasında

hemen eski hallerine dönemiyor olmaları, beynimizin işlem yapabilmesi için ona süre tanımaktadır. Belki de reseptörlerimiz evrimsel süreçte bu sebeple daha da hassas olabilecek şekilde özelleşmemiştir. Çünkü buna ihtiyacımız yoktur; hatta aleyhimize olabilir.

Sonuç

Farklı durumlara göre gözümüzün fps duyarlılık değerleri değişmektedir. Normal şartlar altında, sıradan görüntüleri 18-25 fps civarında görürüz. Ancak eğer ki bir görüntünün “sanal gerçeklik” olacak kadar gerçekçi olmasını istiyorsanız, 500 fps’den yüksek bir değer kullanmanız gerekir. Bu noktadan sonra gözünüzü (daha doğrusu beyninizi) kandırarak gördüğünüz bir yansıma değil, gerçek bir görüntü olduğuna ikna edebilirsiniz. Fakat yapılan araştırmalar, fps değeri arttıkça beynin işlem kapasitesinin zorlandığını ve bu sebeple baş ağrıların ortaya çıktığını göstermektedir. Dolayısıyla aradaki dengeyi tutturmak pek kolay değildir.

PIXAR[®]UV

maksimum görüş performansı
maksimum **UV** koruma

süper hidrofobik
integral anti-refle kaplama + **UV 400 koruma**

Yansımaları önler,
görüş netliği sağlar.

Su
tutmaz

Çizilmelere
karşı dirençli

Toz ve kir tutmaz,
kolay temizlenir.

Buhar itici
özellik.

Maksimum
UV Koruma

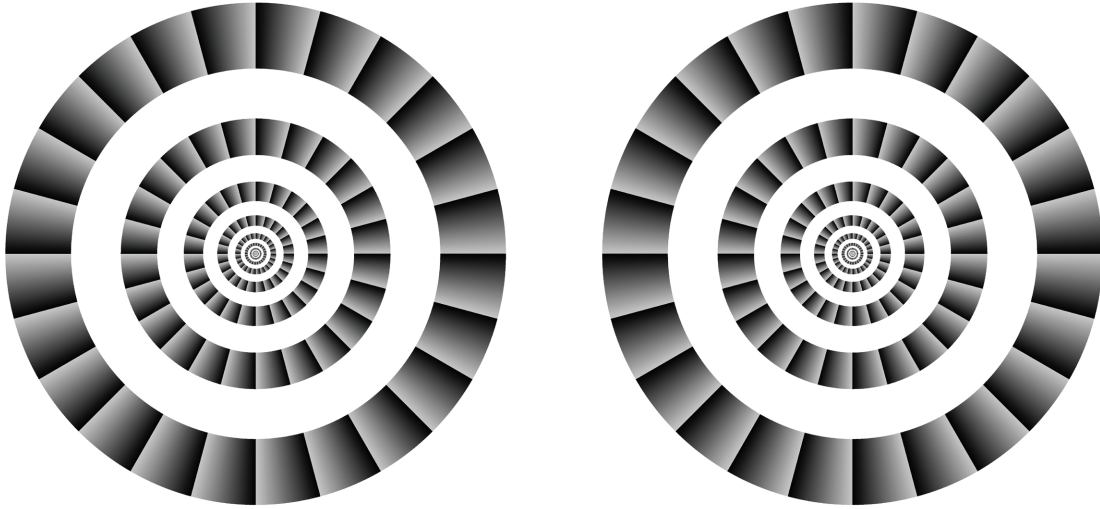

Türkiye
Gücünü ve
Potansiyelini Keşfet

NOVAX[®]
FreeForm[®] Gözlük Camları

Algı

Algının incelenmesi algı sisteminin belli başlı iki işlevi ile ilgilidir. Yerleştirme ya da nesnelerin nerede olduklarını belirleme ile tanıma ya da nesnelerin ne olduklarını belirleme. Algının incelenmesi, algı sisteminin nesnelerin görünüşü, bu nesnelerin retinal imgeleri değişse bile nasıl değişmez bir durumda tutabildiğiyle de ilgilidir. Bir başka konu, algısal yeteneklerimizin geliştiği ile ilgilidir.

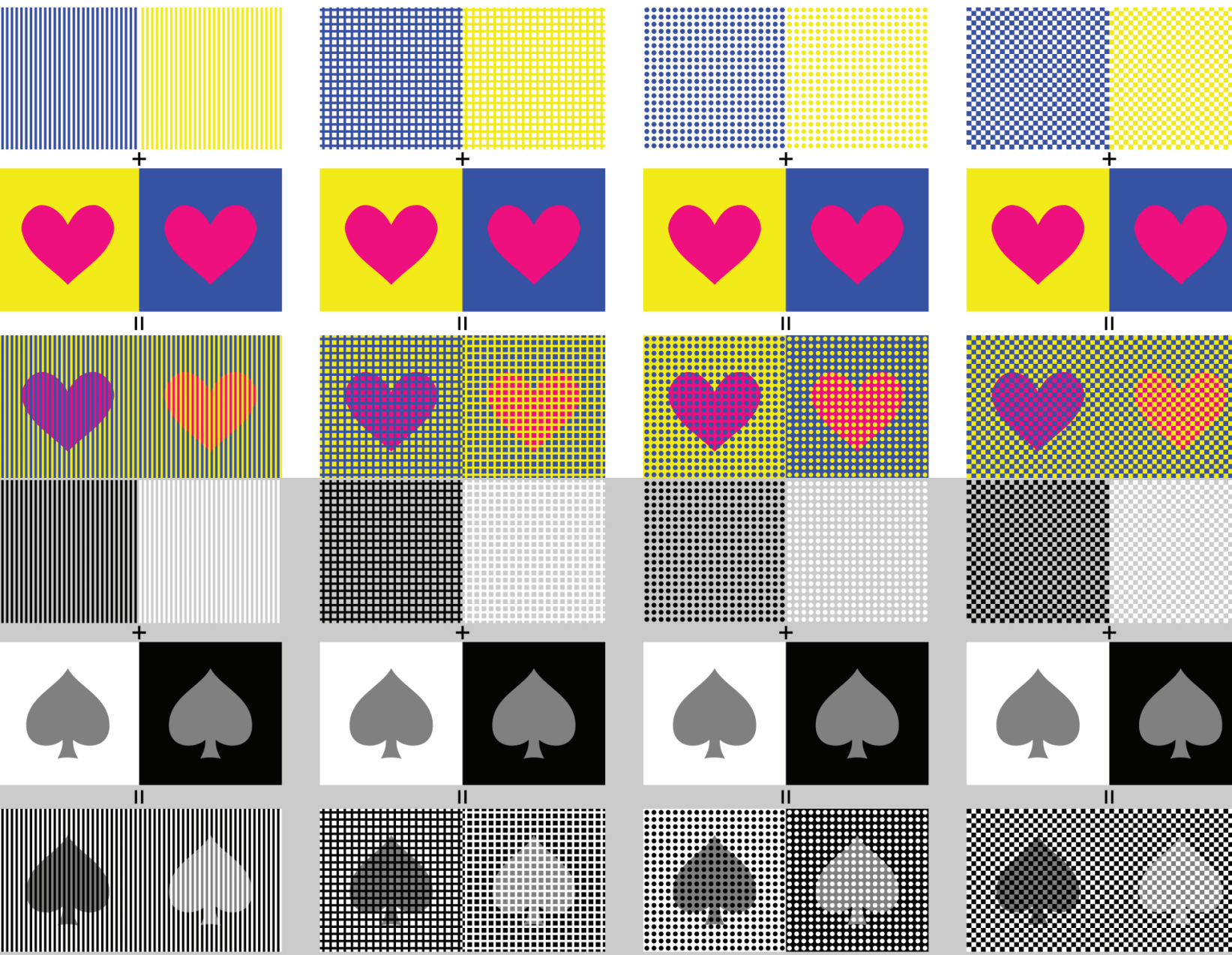
Görme korteksi bir iş bölümü ilkesine göre işler. Yerleştirme ve tanıma, farklı beyin bölgelerinde gerçekleşir. Yerleştirmeye korteksin tepesine yakın bir bölge, tanımaya ise korteksin dibine yakın bir bölge aracılık eder. Tanıma süreçleri de ayrı düğümler halinde alt bölümlere ayrılır; renk, biçim, doku gibi... Nesneleri yerleştirmek için önce nesneleri birbirinden ayırmamız, sonra onları gruplar halinde düzenlememiz gerekir. Bu süreçler, ilk kez Gestalt psikologları tarafından incelendi. Bu psikologlar örgütlemeye ilkeleri önerdiler. Bu türden ilkelerden biri şudur; Bir uyarıyı şekil ve zemine denk düşen bölgeler içinde örgütleriz

Diğer ilkeler nesneleri gurupla makta kullandığımız temellerle ilgilidir. Yakınlık tamamlama ve benzerlik

Bir nesnenin yerleştirilmesi, onunu derinliğini bilmemizi gerektirir. Derinlik algısının genellikle derinlik ipuçlarını temel aldığı düşünülür. Monoküler derinlik ipuçları, göreceli büyüklüğü, üst üste binmeyi, göreceli yüksekliği, çizgisel perspektifi ve hareket paralaksını kapsar. Binoküler derinlik ipuçları, paralaks ve oransızlığı kapsar. Buradaki oransızlık, bir nesnenin iki gözde biraz farklı imgeler oluşturmamasından kaynaklanır. Derinlik ipuçları temelinde oluşan uzaklığa bir alternatif de Gibson'un doğrudan algı

kavramıdır. Doku gradyanı gibi bilgi kaynağı, bir nesnenin derinliği hakkında doğrudan bilgi sağlar.

Bir nesnenin yerleştirilmesi, bazen hareket eden nesnelerin hareketini bilmeyi gerektirir. Hareket algısı, hareket eden nesnenin retinamızdan geçip kaybolması ile sağlanabilir. Bunun bir örneği, stroskopik harekettir. Bu harekette bir dizi hızlı, durağan imge, hareket görüntüsüne yol açar. Hareket eden nesne olmaksızın hareket algısına diğer bir örnek yapay harekettir. Burada, büyük bir cismin hareketi, daha küçük bir yerleşik cismin görünüşteki hareketine indirgenir. Gerçek hareket (bir nesnenin retina boyunca

hareketiyle sağlanır), tekil hücre kayıtlarının ve seçici uyum deneylerinin gösterdiği gibi görme sistemindeki özel hücreler tarafından beyinde gerçekleştirilir.

Bir nesneyi tanımak, onu bir kategori içinde değerlendirmeyi gerektirir ve esas olarak nesnenin biçimi temel alınır. Tanımanın erken aşamalarında görme sistemi, nesneyi, çizgiler ve açılar gibi özelliklere dayanarak tanımak için retinal bilgiyi kullanır. Bu türden özellikleri saptayan nöronlar (özellik saptayıcılar) görme korteksinde bulunmaktadır. Tanımanın sonraki aşamalarında sistem en iyi eşleştirmeyi bulmak için nesnenin tasvirini hafızada depolamış biçim tasvirleri ile

eşleştirir.

Tanımanın eşleştirme aşaması üzerine yapılan araştırmaların çoğunda harf örüntüleri kullanılmıştır. Eşleştirme, bir bağlantı modeli ya da şebekeyle açıklanabilir. Şebekenin en alt düzeyi özellikleri, bir sonraki düzeyi ise harfleri içerir. Özellik ile harf arasında ki harekete geçirici bağlantı, özelliğin harfin bir parçası olduğu harekeleyici bağlantı ise özelliğin harfin bir parçası olmadığı anlamına gelir. Bir harf verildiğinde, bu harf şebeke içindeki bazı özellikleri harekete geçirir. Şebeke bunların faaliyetini ya da hareketlenmesini harflere aktarır, en yüksek faaliyeti alan harf, girdiyle en iyi eşleşmeyi gerçekleştirir. Şebeke, bir sözcükler düzeyini içermek ve

bir harfin tek başına değil de bir sözcük içinde verildiğinde neden daha kolay tanındığının açıklamak için genişletilebilir.

Doğal nesnelerin biçim özellikleri, çizgilerden daha karmaşıktır. Bunlar daha çok silindirler, koniler, bloklar ve takozlar gibi basit geometrik şekillere benzerler. Bu türden sınırlı bir şekiller gurubu, insanların tanıyabildikleri bütün nesnelerin biçimlerini tanımlamak için yeterli olabilir.

Aşağıdan yukarıya tanıma süreçleri yalnızca girdiyle, yukarıdan aşağıya tanıma süreçleri ise bir kişinin bilgi ve beklentileriyle yönlendirilir. Yukarıdan aşağıya süreçleri, algıdaki bağlam etkilerinin ardında yer alır, çünkü bağlam

bir algısal beklenti oluşturur ve bu beklenti karşılandığında, tanıma için olağandan daha az girdi gerekir.

Seçici dikkat, bazı uyaranları daha ileri düzeyde işlemek için seçtiğimiz, diğerlerini ise ihmal ettiğimiz bir süreçtir. Görmede dikkatimizi yönlendirmek için kullandığımız başlıca araç göz hareketleridir. Göz görüntünün daha fazla bilgi veren bölümlerinde duraklar. Seçici dikkat, işitme için de geçerlidir. Sesin geldiği yön ya da konuşanın ses özellikleri gibi ipuçlarını kullanarak seçici biçimde dinleyebiliriz. Seçici dikkat yeteneğimize, tanımanın erken aşamalarında gerçekleşen süreçler ve mesajın anlamının belirlenmesinden sonra oluşan süreçler aracılık eder.

Dikkat edilecek nesneyi seçme davranışa iki ayrı beyin sisteminin aracılık ettiği görülür. Beyin arkası yerleştirme temelindeki seçmeden sorumludur, beyin ön kısım ise biçim ve renk gibi başka özellikler temelindeki seçmeye aracılık eder. PET araştırmaları, bir nesne bir kez seçildiğinde, beyin dikkat etmeyle ilgili bölümlerinin faaliyetinde artış olduğunu göstermektedir.

Algı sisteminin bir başka önemli işlevi, duyu organlarımızın aldığı uyaranlardaki büyük değişimlere rağmen nesnelerin görünüşü aynı tutmaktır. Parlaklık değişmezliği, bir nesnenin yansıttığı ışık miktarı ne olursa olsun aynı ölçüde parlak görünmesi, renk değişmezliği ise bir nesnenin onu aydınlatan ışık kaynağından bağımsız olarak kabaca aynı renkte görünmesi anlamına gelir. Her iki durumda da değişmezlik nesne ile geri

plandaki unsurlar arasındaki ilişkilere bağlıdır. Bilinen diğer iki değişmezlik de biçim ve yer değişmezliğidir.

Bütün değişmezlikler içinde en çok araştırma konusu olan büyüklük değişmezliğidir. Bu olgu bir nesnenin büyüklüğünün, o nesnenin uzaklığının fark etmeyeceği şekilde, göreceli olarak değişmez olmasıdır. Bir nesnenin algılanan büyüklüğü, büyüklük uzaklık sabitliği ilkesine göre, hem nesnenin retinal büyüklüğü ile hem de nesnenin algılanan uzaklığıyla birlikte artar. Böylece, bir nesne bizden uzaklaştıkça retinal büyüklük azalır, ancak algılanan uzaklık artar ve bu iki değişiklik birbirini geçersizleştirir ve süreç değişmezlikle sonuçlanır

Algısal gelişme üzerine yapılan araştırmalar, algılama yeteneğinin ne ölçüde doğuştan geldiğinin ve ne ölçüde deneyimle öğrenildiğinin inceler. Araştırmacılar, yeni doğan bebeklerin yeteneklerini belirlemek için tercihi bakma ve alışma gibi yöntemler kullanarak bebeklerin ayırt etme yeteneklerini incelediler. Tanıma için önemli olan keskinlik, yaşamın ilk 6 ayından sonra hızla artar, bu artış daha sonra yavaşalar. Derinlik algısı bebek yaklaşık 3 aylıkken görülmeye başlar, ancak 6 aya kadar tam olarak gelişmez. Değişmezlikler, 6 ay gibi erken bir tarihte gelişmeye başlar.

Karanlıkta yetiştirilen hayvanlar, kalıcı görme bozukluklarına uğrarlar ve tek gözleri bağlı olarak yetiştirilen hayvanların o gözleri körleşir. Yetişkin hayvanlar uzun süre uyarandan yoksun kaldıklarında görme kaybına uğramazlar. Sonuçlar, yaşamın başlarında bir kritik

dönemin olduğunu gösterir. Bu dönemde, normal uyaranların yokluğu, doğuştan gelen algılama kapasitesinde bir sapmaya yol açar. Uyarılar yaşamın erken döneminde, belirli uyaran türlerini engelleyecek şekilde denetlenirse, gerek hayvanlar gerekse insanlar yoksun bırakıldıkları uyarana duyarlı hale gelirler. Bu etkinin de öğrenmeye fazla ilgisi yoktur. Ne var ki, algısal motor eşgüdümün öğrenilmesi gerekir. Gerek hayvanların gerekse insanların normal eşgüdümü geliştirmek için kendinden üretilen harekete gereksinimleri vardır

Bir şeyin doğruluğuna karşımızdakileri inandırmak için “Gözlerimle gördüm, kulağımla işittim” deriz. Acaba gözlerle görülen şeylerin doğruluğuna her zaman güvenilebilir mi? Algılamada duyu organları yoluyla alınan duyular zihinde bütünlenerek yorumlandığından, her görülen ve işitilen şeyin nesnel olarak doğru olması ihtimali kesin değildir. Çeşitli çevresel etkilerin gerçekte olduğundan farklı bir biçimde yorumlanması mümkündür.

Dik çubuklardan hangisi daha uzun ? (ikisi de aynı boyda) ,1889 ‘da Alman Psikiyatrisi Frans Müler Lyer tarafından keşfedildi http://www.michaelbach.de/ot/sze_muelue/index.html

Algılamada içinde bulunan ortamın etkileri; Bütün yaşantılar bir zaman uzay ortamı içerisinde oluşur. Bu ortamlarda bulunan çeşitli uyarıcılar, bir nesnenin algılanışını etkiler. Böylece nesneler olduklarından farklı biçimlerde algılanabilir. Herkes bir nesnenin ya da olayın değişik bir ortamda ne kadar değişik biçimlerde algılanabileceğini

yaşantıları ile bilir. Biz nesneyi soyut olarak algılamayız. Bunun üzerinde içinde bulunduğu zamanın ve zeminin etkileri olur. Her nesne, içinde bulunduğu ortamın bir parçası olarak algılanır. Böylece her olayın algılanışında kendisinden önce gelen ya da kendisi ile birlikte meydana gelen başka olayların etkisi olur. Yani aynı yerde bulunan veya birbirine yakın olan her şey birbirini etkiler. Yukarıdaki şekillerde bunu açıkça göstermektedir. Çizgiler birbirine eşit olduğu halde, sırf eklenti çizgiler yüzünden soldaki çizgi sağdakinden oldukça kısa görünmektedir.

Enine çizgiler sizce paralel mi, yoksa bükülüyorlar mı? Yukarda yer alan yatay çizgiler birbiri ile kusursuz bir şekilde paralel Resimdeki çizgiler ilk bakışta

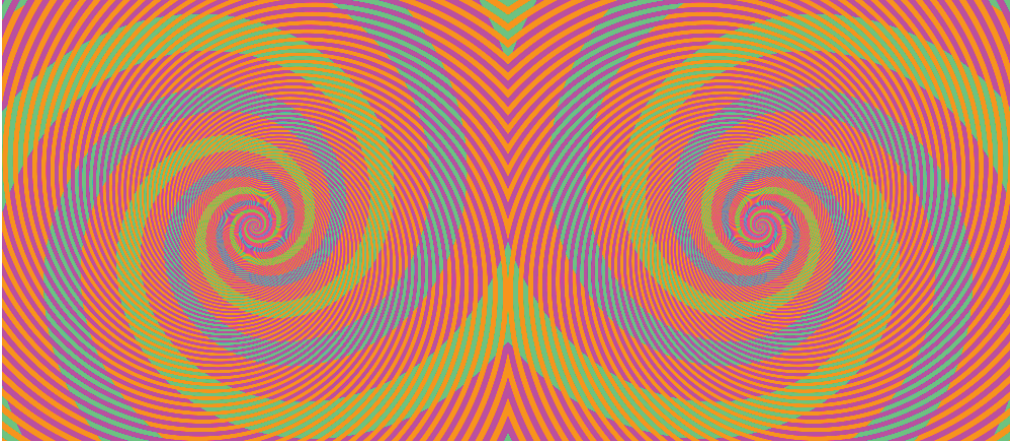
size eğri bögürü görünebilir. Bir kez daha dikkatlice bakın, çizgiler aslında çok düzgün bir şekilde birbirine paralel olduğunu fark edeceksiniz. Siyah karelerin çizgilerin arasına farklı konumlarda yerleştirilmesi eğriymiş gibi görünmesine ve algılanmasına neden oluyor. http://www.michaelbach.de/ot/ang_cafewall/index.html

Gerçek vazanın yanındaki siyah fonda oluşan birbirine bakan iki insan silüeti'ni görebiliyor musunuz? Tersine çevrilebilir şekil ve zemin; Tersine çevrilebilir vazo, şekil-zemin tersliğini göstermektedir. Aydınlık (Vazo) yada karanlık bölümü(iki görüntü), Yalnızca bir süre için algılayabildiğinize dikkat edin. Bu vazo, Kraliçe ikinci Elizabeth'e evliliğinin gümüş yılı nedeniyle hediye edilmiştir ve kraliçe

Prens Philip'in profillerini göstermektedir(Rock1984)

Bağlaman etkileri, uyaran nesne belirsiz olduğunda yani birkaç biçimde algılanabildiğinde özellikle çarpıcıdır. Buradaki resim, yaşlı ya da genç bir kadın olarak algılanabilir.(ilk bakışta daha çok yaşlı kadın görünse de) genç kadına benzeyen belirsiz resimlere bakmaktaysanız(yani bağlamı genç kadınlar oluşturuyorsa) resimde önce genç kadını görme eğiliminde olursunuz. 1915'de karikatürist WE.Hill ilk olarak bu çizimi yayınladı .Genç kız mı ? yaşlı kadın mı ? Her ikisi de doğru neyi gördüğünüz önemli, anahtar algı, genç kızın gerdanlığı yaşlı kadının ağzı, genç kızın çenesi yaşlı kadının burnudur.

Belirsiz uyaran bu resim grubu ile de gösterilmiştir. Buradaki

resimlere sağdan sola ve üstten alta doğru bakınız. Dizinin ortasındaki resimler belirsizdir. Şekillere önerilen sıra ile bakarsanız, bu belirsiz resimleri bir adamın yüzü ters bir düzenle bakarsanız genç bir kadın olarak görürsünüz. Geçici bağlam etkisi; burada göreceğiniz şey, resimlere hangi sıra ile baktığınıza bağlıdır. Dizilerin ortasındaki resimler belirsizdir. Burada adamın yüzüne bakıyorsanız çarpılmış yüzler görürsünüz. Bir kadın resmine bakıyorsanız, resimdeki şekil bir kadına benzer(Fisher,1967)

Büyüklik –uzaklık ilkesinin birçok büyüklik yanılsamasının anlaşılması bakımından temel bir önemi olduğu görülür(Yanılsama, yanlış ya da bozuk algıdır)Büyüklik yanılsamasına iyi bir örnek Ay yanılsamasıdır. AY, ufka yakın olduğu zaman en tepede olduğu zamana kıyasla yaklaşık%50 daha büyük görünür. Bu durum Ay'ın her iki yerde de aynı büyüklükte retinal imge oluşturmaya karşın böyledir. Bu yanılsamaya getirilen açıklama şudur, Algılanan ufuk uzaklığı tepe uzaklığından daha büyük olarak değerlendirilir. Dolayısıyla, algılanan uzaklığın artması, algılanan büyüklüğün artmasına yol açar(Rock ve kaufman 1962)

Köle pazarı ve Voltaire'in büstü; Tersine çevrilebilir bir

şekil, Salvador Dali'nin (1940) yaptığı bu resmin ortasında görülmektedir. Kemerin altında duran iki rahibe, Voltaire'in büstünü biçimlendirilecek şekilde tersine çevrilebilir.

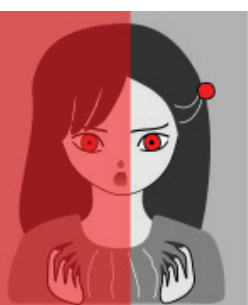
Şekil zemin düzenlemesinin fiziksel uyarının bir parçası olmadığını, daha çok algısal sistemimizin bir uygulaması olduğunu gösterir, yukarıdaki resimde daha karmaşık bir tersine çevrilebilir şekil zemin ilişkilerini görme duyusundan başka duyularla da algılayabildiğimize dikkat edin. ör dışarıdan gelen gürültülerin zemininde bir kuşun ötüşünü yada bir orkestranın armonilerine karşı viyolonsel çaldığı melodiyi iştebiliriz.

AMES ODASI

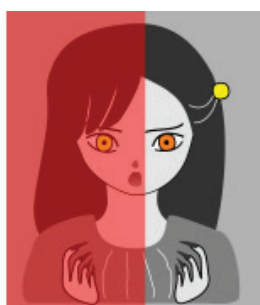
Resimde, bir delikten bakıldığında ames odasının nasıl görüldüğünü göstermektedir. Mavili ya da kırmızı kişinin büyüklükleri odanın sol ya da sağ köşesinde oluşlarına göre değişmektedir. Oda algı yeteneğimizi biraz bozacak şekilde tasarlanmıştır. Odanın algılanan biçimi nedeniyle mavili ya da kırmızılı kişinin büyüklüklerini ayırt etmek olanaksızdır.

Bir başka büyüklük yanılsaması AMES ODASIDIR (Deney adını deneyi gerçekleştiren Albert Ames 'ten almıştır) Yukarıdaki şekle bir delikten bakıldığında Ames odasının nasıl

göründüğünü göstermektedir. Yukarıdaki şekilde iki kız aynı yumurta ikizi olmasına rağmen sağdaki soldakine göre büyük görünmektedir Burada büyüklük değişmezliğinin geçersiz hale getiren bir örnekle karşı karşıyayız. Neden? Sorunun yanıtı, odanın yapısındadır. Delikten bakıldığında oda normal dikdörtgen bir oda gibi görünse de, aslında sol köşesi sağ köşesine kıyasla bizden neredeyse iki kat daha uzaktır. Dolayısıyla, soldaki çocuk aslında sağdakinden çok daha uzaktadır ve bu nedenle daha küçük bir retinal imge yansıtmaktadır. Uzaklıktaki bu farkı düzeltemeyiz, çünkü normal bir odaya baktığımıza inanmak ve böylece her iki çocuğunda bizden eşit uzaklıkta olduğunu düşünmek eğilimindeyiz. Aslında odanın normal olduğu varsayımımız, büyüklük-uzaklık sabitliği ilkesini normal bir şekilde uygulamamızı engeller. Anlattığımız değişmezlik örneklerinin görsel olmakla birlikte değişmezlik öteki duyular için de geçerlidir. Örneğin, bir kişi nota aralıkları çift olsa da aynı tonu işitecektir. Hangi duysal biçim söz konusu olursa olsun, değişmezlikler uyarının özellikleri arasındaki büyüklük değişmezliğinde retinal büyüklük ile uzaklık, parlaklık değişmezliğinde bitişik iki bölgenin yoğunluğu arasındaki – ilişkilere bağlıdır

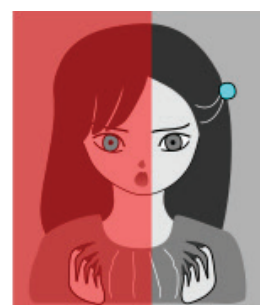
Filter color = red
Eye color = red
Synthesized color = red

Filter color = red
Eye color = yellow
Synthesized color = orange

Filter color = red
Eye color = green
Synthesized color = dark yellow

Filter color = red
Eye color = cyan
Synthesized color = gray

Filter color = red
Eye color = blue
Synthesized color = dark magenta

Filter color = red
Eye color = magenta
Synthesized color = bluish red

Filter color = yellow
Eye color = red
Synthesized color = orange

Filter color = yellow
Eye color = yellow
Synthesized color = yellow

Filter color = yellow
Eye color = green
Synthesized color = yellowish green

Filter color = yellow
Eye color = cyan
Synthesized color = light green

Filter color = yellow
Eye color = blue
Synthesized color = gray

Filter color = yellow
Eye color = magenta
Synthesized color = pale red

Filter color = green
Eye color = red
Synthesized color = dark yellow

Filter color = green
Eye color = yellow
Synthesized color = yellowish green

Filter color = green
Eye color = green
Synthesized color = green

Filter color = green
Eye color = cyan
Synthesized color = bluish green

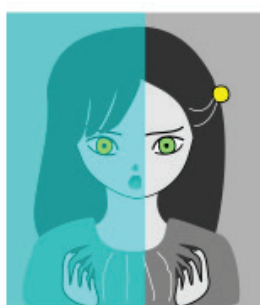
Filter color = green
Eye color = blue
Synthesized color = dark cyan

Filter color = green
Eye color = magenta
Synthesized color = gray

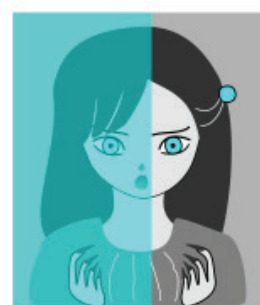
Filter color = cyan
Eye color = red
Synthesized color = gray

Filter color = cyan
Eye color = yellow
Synthesized color = light green

Filter color = cyan
Eye color = green
Synthesized color = bluish green

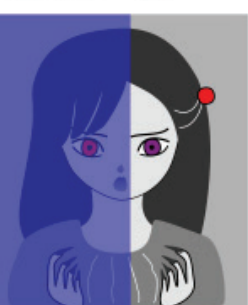
Filter color = cyan
Eye color = cyan
Synthesized color = cyan

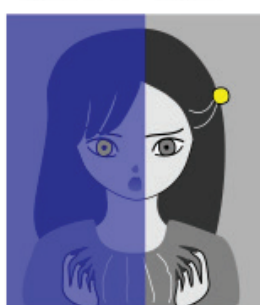
Filter color = cyan
Eye color = blue
Synthesized color = greenish blue

Filter color = cyan
Eye color = magenta
Synthesized color = light blue

Filter color = blue
Eye color = red
Synthesized color = dark magenta

Filter color = blue
Eye color = yellow
Synthesized color = gray

Filter color = blue
Eye color = green
Synthesized color = dark cyan

Filter color = blue
Eye color = cyan
Synthesized color = greenish blue

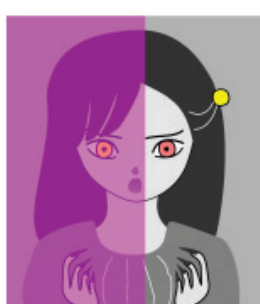
Filter color = blue
Eye color = blue
Synthesized color = blue

Filter color = blue
Eye color = magenta
Synthesized color = purple

Filter color = magenta
Eye color = red
Synthesized color = bluish red

Filter color = magenta
Eye color = yellow
Synthesized color = light red

Filter color = magenta
Eye color = green
Synthesized color = gray

Filter color = magenta
Eye color = cyan
Synthesized color = light blue

Filter color = magenta
Eye color = blue
Synthesized color = purple

Filter color = magenta
Eye color = magenta
Synthesized color = magenta

Murat Uğurlu / Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, Genel Müdür Yardımcısı

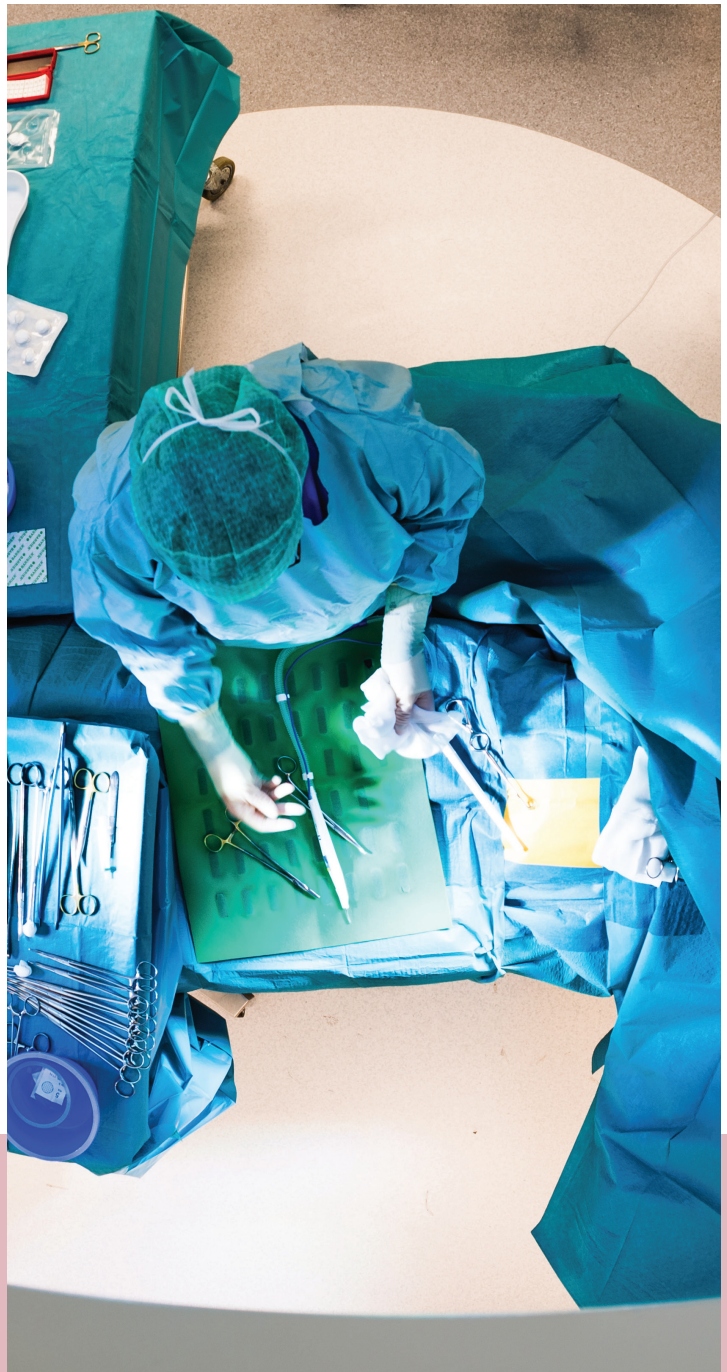
Sağlık Harcamalarında Finansal Katastrofi ve Türkiye'nin Durumu

Sağlık, insan yaşamının birinci önceliğini oluşturmaktadır. Hastalığın “ne zaman kimi bulacağı” belli olmaz. Zengin de olsa yoksul da olsa insanlar, kendilerinin veya ailesinden birinin hastalanması hâlinde şifa bulabilmek uğruna maddi imkânlarını düşünmeden seferber edebilir.

Doğaldır ki bu harcamaların kapsam ve miktarına bağlı olarak getirdiği finansal yükün nispi ağırlığı da gelir gruplarına göre değişebilmektedir. Nitekim sağlık harcamalarının toplumun yoksul kesimleri üzerindeki nispi yükü daha yüksek olmaktadır. Bunun da çeşitli nedenleri vardır. Yoksul insanlar, sağlık için gerekli ön koşullardan biri olan yeterli ve dengeli beslenme olanaklarından çoğunlukla yoksun kalmaktadırlar. İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılda dünyada hâlâ açlıktan insanlar ölmektedir. Çocuk ölümleri en çok yoksul ailelerde görülmektedir. Dolayısıyla yoksul haneler sağlık yönünden daha yüksek risk grubundadırlar. Ödeme gücünden yoksun kalmış dar ve düşük gelirli insanlara devletçe sağlanan ve finanse edilen temel teminat paketi kapsamındaki sağlık hizmetleri bu ihtiyacı önemli ölçüde tatmin edebilse de bazı durumlarda tedavinin devamı ve başarısı için alternatif ve daha pahalı, hatta devletin finanse etmediği tanı ve tedavi yollarının denenmesi zorunlu olmakta ve kişiler veya aileler yastık altındaki altından oturdukları eve kadar kıymet ifade eden ne varsa elden çıkarabilmeyi göze alabilmektedirler.

Bu trajik ama gerçek olan durum, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nce hazırlanan raporlara da yansımıştır. Bu raporlara göre beklenmedik bir sağlık harcaması hanelerin finansal korumadan yoksun kalarak zorunlu ihtiyaçlarından fedakârlık etmelerine, varlıklarını satmalarına veya borçlanmalarına neden olmaktadır. DSÖ bu durumu “sağlık harcamalarının neden olduğu katastrofi” olarak tanımlamaktadır. Katastrofi sözlük anlamıyla “ani şekilde ortaya çıkan felaket veya talihsiz durumu” ifade etmek üzere kullanılmaktadır. Katastrofik cepten harcama genellikle “sağlık harcamasının belli bir dönemde toplam hane geliri veya harcamasının belli bir yüzdesini aşması” olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) de geçtiğimiz Ekim ayında “Türkiye'deki Katastrofik Sağlık Harcamaları” raporuyla bu konuya dikkat çekmiş bulunmaktadır.^{2]} Bu çerçevede

sağlık harcamalarının hane halkları üzerinde oluşturduğu etkinin ölçülmesi için DSÖ tarafından da yayımlanan Ke Xu'nun metodolojik modelini içeren makale³] önemli bir çalışmanın ürünüdür. Söz konusu makaledeki metodolojiye sadık kalınarak TÜİK tarafından yapılan 2002-2013 dönemi hane halkı bütçe anketi (HBA) verilerinden yararlanılarak ülkemiz için de böyle bir çalışma yapılmıştır.

Bu metodolojiye göre hane halklarının ödeme kapasitesinin, yani geçinme sınırı olan gelirlerini aşan harcamalarının yüzde 40'ını aşan kısmının sağlık harcamasına ayrılması söz konusuysa bu durumdaki haneler katastrofik sağlık harcaması yapan haneler olarak tanımlanmaktadır.

Yoksul olmamakla birlikte, sağlık dışında kalan harcaması eşdeğer hane büyüklüğüne göre belirlenen yoksulluk sınırından küçük olan haneler ise katastrofik sağlık harcaması nedeni ile yoksullaşan haneler olarak tanımlanmaktadır. Demek ki toplumda öyle insanlar var ki sağlık harcamasını finanse edebilmek için diğer pek çok ihtiyaç kaleminden özveride bulunmak, yoksulluk için kabul edilen sınırın da altında yaşamak zorunda kalabilmektedir.

Peki, ülkemiz için durum nasıl? Grafik 1'de görüleceği üzere, 2013 yılında hane halkları gelirlerinin dörtte biri konut ve kira gideri olarak harcanırken, bunu yaklaşık yüzde 20 ile gıda harcamaları izlemektedir. Sağlık harcamalarının payı ise yüzde 2,1 ile en düşük seviyededir. Ancak bu harcamaları sosyal güvenlik sisteminin finanse etmediği, cepten yapılan harcamalar olarak değerlendirmek doğru olacaktır.

Verilere göre, yüksek gelirli insanlar sağlıkları için gelirlerinin üçte birini haralayabiliyorken, yoksul kesim bunun için gelirinin onda birini bile ayıramamaktadır(Tablo 1)⁴. Bu oran yoksul kesimin sağlığından ödün vermek zorunda kaldığının da bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Diğer taraftan TÜİK tarafından yapılan bu kapsamlı çalışmanın sonuçlarına bakılırsa, yoksulluk göstergelerinin yıllar içinde düzelmesiyle ülkemizdeki yoksul hane halkı sayısı yüzde 4,07'den 2013 yılı itibarıyla yüzde 1,2 seviyesine gerilemiştir.

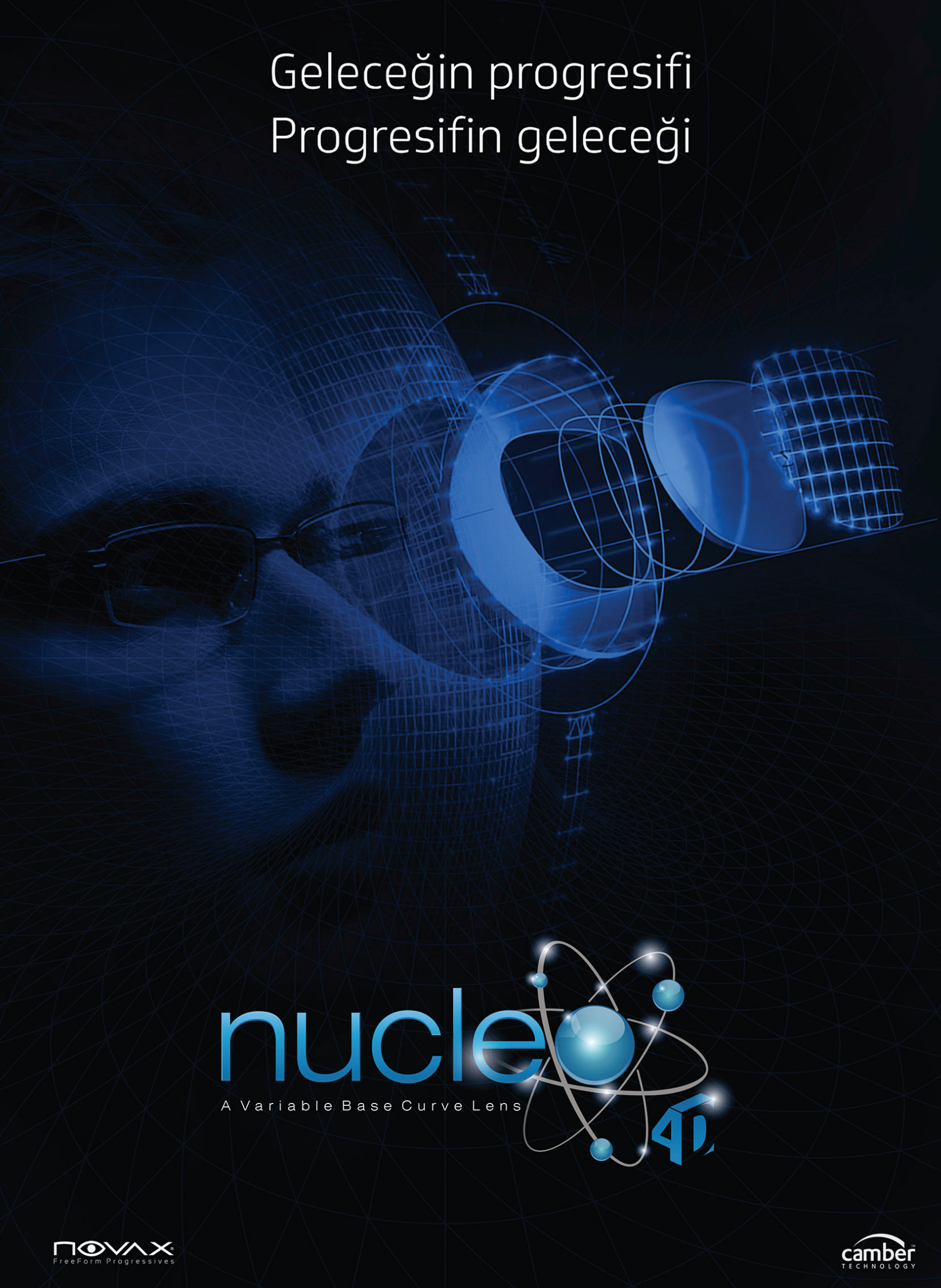
Optisyenlik Meslek Yüksek Okulları arası bilgi yarışması yapıldı

İstanbul Ticaret Odası Gözlükçülük meslek komitesi ile Türkiye Optik, Optometrik meslekler derneğinin birlikte organize etmiş olduğu Optisyenler arası bilgi yarışması bugün gerçekleştirildi.

Yarışmaya farklı illerden gelen 15 yarışmacı, sektörel bilgilerini değerlendirme imkânı oldu. Farklı kategorilerde 30 soru olarak hazırlanan yarışma da birinciliği Malatya Turgut Özal Üniversitesi Darende Bekir Ilıcak MYO' nu temsil eden Melike Koca kazandı. Yarışmanın açılışını yapan İTO Gözlükçülük meslek komitesi başkanı sn. Şahap Sabri Tuzal' ın konuşmasının ardından yarışma başladı. Yarışma heyecanı başladı. Ve artık dereceye girenler belli oldu. Yarışmanın birincisi Melike Koca ödülünü alırken... İkinciliği Kırklareli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek okulunu temsil eden Sema Yeniçeri aldı. Üçüncülükte eşit puan alan iki yarışmacıya ekstra beş soru daha soruldu. Soruların ardından yarışmanın üçüncüsü Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek okulu öğrencisi Behiye Coşkun oldu. Büyük bir heyecanla geçen, Sanatçı Bora Gencer'in sunuculuğunu yaptığı yarışma da iki yüze yakın izleyici, yarışmanın heyecanını yarışmacılar ile yaşarken, bazen de Bora Gencer' in fıkraları ile güldüler. Yarışma sonunda 1. olan Melike Koca: Bilgisayar, 2.olan Sema Yeniçeri: Tablet, 3. olan Behiye

Geleceğin progresifi
Progresifin geleceği

nucleo

A Variable Base Curve Lens

4D

Bayan Gözlük

Yeni moda 2019 bayan gözlük modelleri incelediğimizde daha çok yuvarlak çerçeveli ve kahverengi desenli gözlük modellerinin trend olduğunu görüyoruz. Aynalı ve leopar gözlük modelleri ise yine moda olan 2019 gözlük modeller arasında.

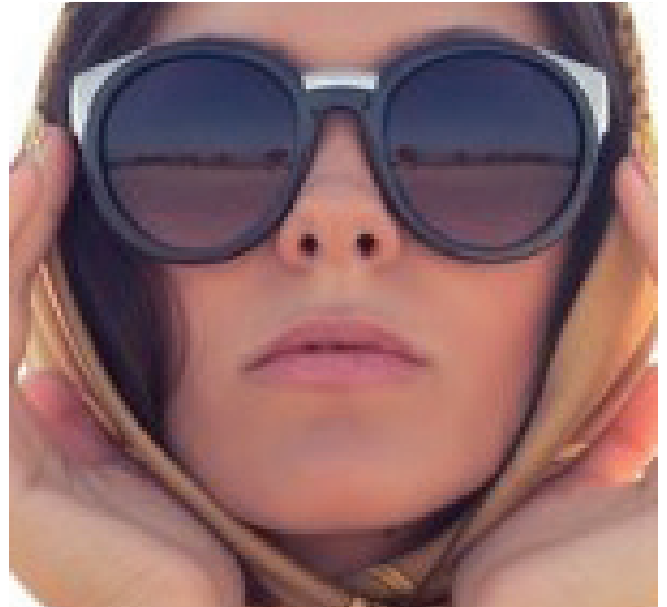
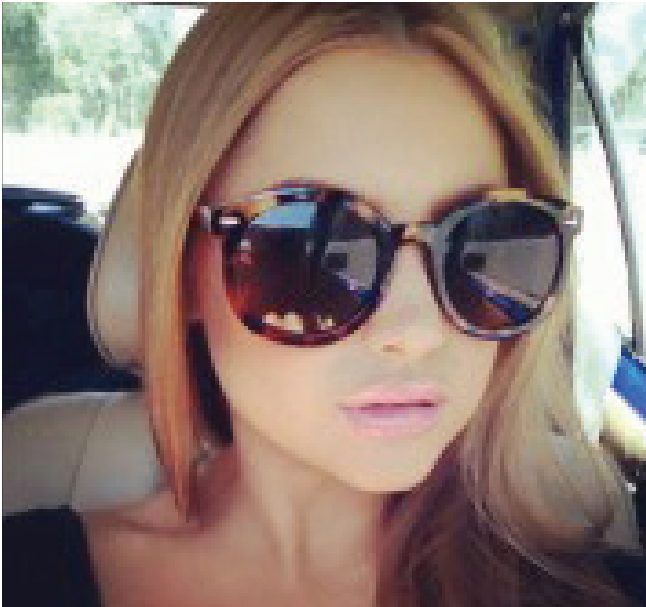
İsterseniz kış aylarında da bu gözlük modellerini kullanabilir şıklıkta bir adım daha önde durabilirsiniz.

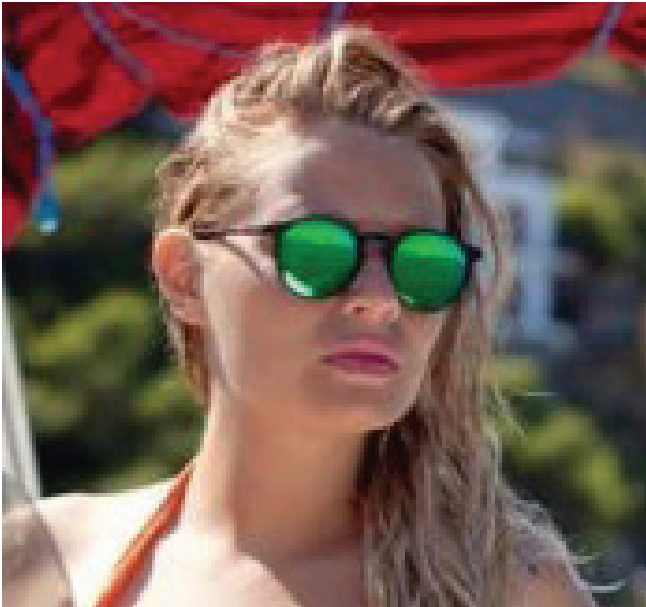
Gözlük hem gözlerimi güneşten koruyan hem de tarzımızı ve stilimizi belirleyen en önemli aksesuarımızdır. İyi bir gözlük seçimi sizin bir anda tüm havanızı değiştirebilir. Önemli olan yüzünüze yakışan ve moda trendlere uygun bir gözlük seçebilmek. İşte sizler için 2019 gözlük modeller.

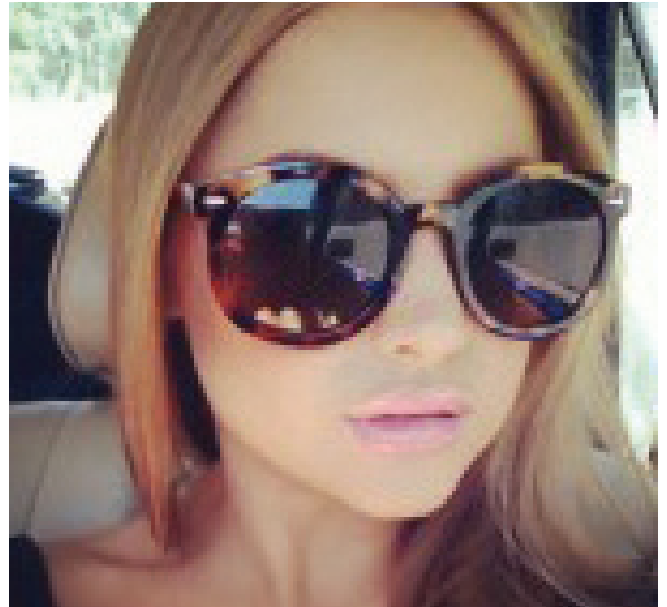
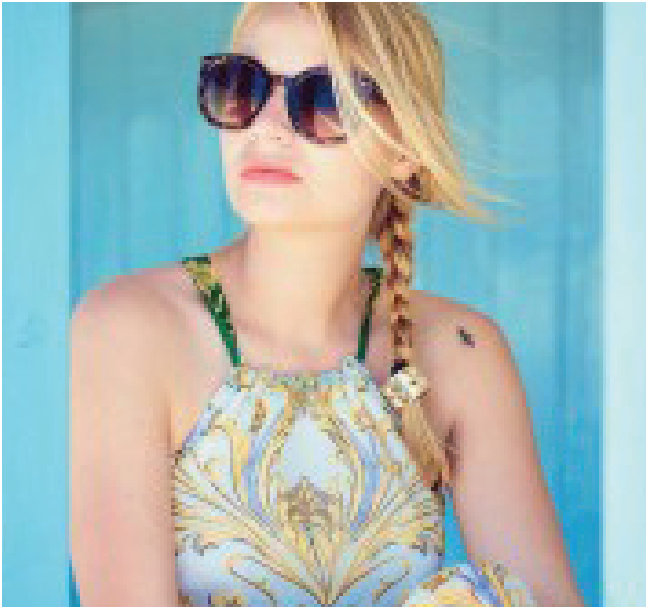

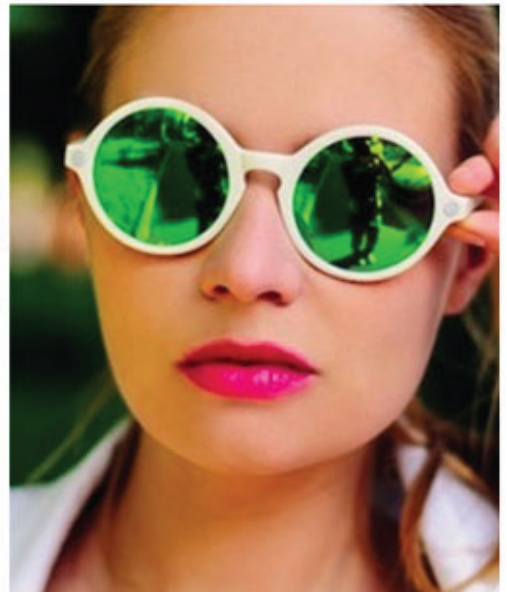
Modelleri 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

MODA 2019

Hobileriyle

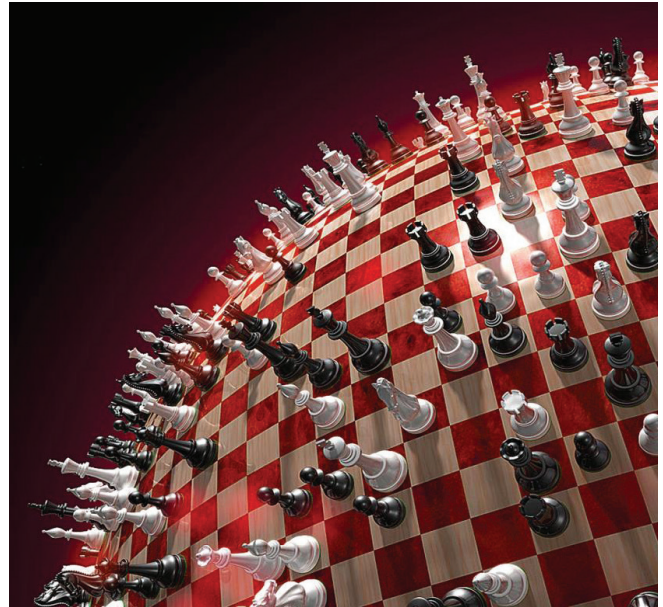
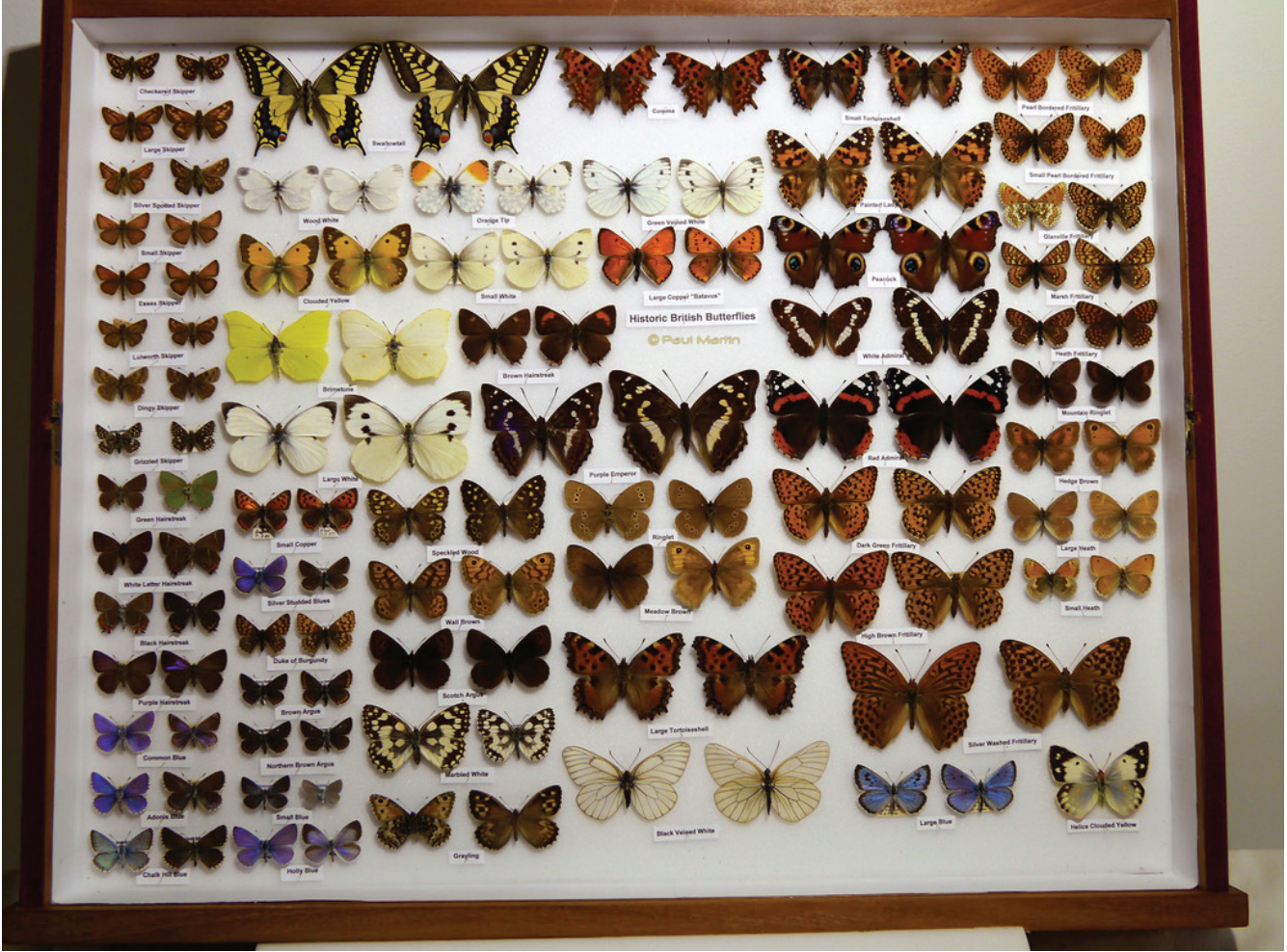
Her gün vaktimizi aynı şekilde geçiririz. Sabah okula, üniversiteye ya da işe gideriz, akşam eve yorgun döneriz. Bazen bu işleri yapmaktan usanırız, bizim dinlenmemiz de gerekir. Biz sıkılırken, başımız ağrırken, bizi avutan, moralimizi düzelten bazı işleri de yapabiliriz.

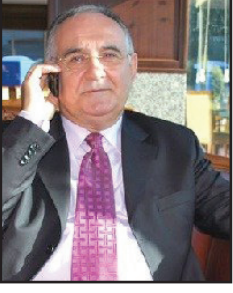
Hobiler bizim hayatımızın önemli bir parçasıdır, biz ara sıra hobilere zaman ayırabiliriz. Hobiler bizim için eğlenceli zamanlardır, çünkü onları yaparken biz dinleniriz, onları yapmaktan hiç sıkılmayız. Bazı insanların hobileri müzik dinlemek, kışın kayak yapmak, bilgisayarda oturmak, satranç ya da dama oynamak. Bunlar çok güzel hobiler. Bazıları için de kitap okumak, şiir yazmak, dil öğrenmek hobiler güzeldir. Bunlar da fena değil, çünkü okurken yeni bir şeyler, bilgiler öğreniriz, onlar daima aklımızda kalır. Duyduğuma göre bazı insanlar paraşütle atlamaktan zevk alırlarmış, fotoğraf çekmekten hoşlanırlarmış. Günümüzde hobilerin türleri çok, bu yüzden insanın canı ne isterse onları yapar, neyle ilgilenirse onları inceler. Mesela, benim akrabalarımın birisi tarihi eserlerle ilgilenir. Okuldaki kütüphaneden tarihi eserlerle dolu kitapların fotoğraflarını kopya çeker, kitap mağazalarından da alır. Onları daima araştırır, öğretmenlerine tarihi eserlerle ilgili sorular sormaktan hiç bıkmaz. Kendisi öğrendiği bilgileri anlatmayı alışkanlık haline getirmiş. Bazen biz onun anlattıklarını dinleriz bazen de susmasını rica ederiz. Ancak şimdi anlıyorum ki o akrabamın hobisi kendisi için ne kadar ilginçmiş, zamanını boşu boşuna geçirmiyormuş. Şimdi bana geçelim. Benim hobim tenis oynamak, fantastik kitaplar okumak ve dans etmek. Tabii ki dans edersem müzik dinlemeyi de severim. Ben tenis oynarken hiç yorulmam, çünkü bedenimi hafif ve sağlam hissederim, arkadaşlarım da benim oynamamı beğenirler. Kitap okumaktan bıkmam,

çünkü kitaplar moralimi yerine getirir, okumayı önemserim. Kitap okumayı dışarıda gezmeye tercih ederim. Küçükken dans etmekten hiç vazgeçemedim. Televizyonda dans eden insanları görünce onların dans etmesine dikkat ederim, her adımı ezberlerim ve sonra kendim yaparım, onların dans etmelerini hatırlayıp tekrar yaparım. Hobileri yapmaktan hoşlanırım, onları yapmaktan fayda da var. Sağlıklı, akıllı, hareketli olabilirim. Günümüzde heyecan verici hobiler de var. Mesela, dağa tırmanmak, sörf yapmak, motosiklet sürmek. Renkler ve zevkler tartışılmaz, hobiler de tartışılmaz, çünkü hangi hobi olursa olsun, hayatımızın daha renkli ve daha ilginç olmasına (geçmesine) yardım eder.

var olanlar

Ecz. Gözlükçü Taylan Küçüker

Yüze ait ölçüler

Pupillalar arası mesafeye inter pupiller açıklık Pd pupillary distance denir. Gözlük kullanıcısı tek gözlü ise pupilla merkezinden burun köküne olan mesafe alınmalı, kullanıcı şaşı ise mutlaka bir göz kapatılarak ölçü alınmalı daha sonra aynı işlem diğer göz için tekrarlanmalıdır.

Desantrasyon camın optik merkezinin geometrik merkezden çerçeve boyutlarına ve hastanın Pd mesafesine göre uzaklaştırma işlemidir. Desantrasyon gözü istenmeyen prizmatik etkiden korumak ya da istenen prizmatik etki yaratmak için yapılır.

Müşterisinin diyoptrisini optisyenin tespit etmeye kalkması hem yanlış, hem de 5193 gözlükçülük kanununa göre yasaktır. Boş gözlük çerçevesini denerken, mutlaka bu çerçeveye monte edilecek cam ile birlikte düşünerek tavsiye etmelidir. Gözlük çerçevesi yüksek konkav bir cam taşıyacak ise çok büyük olmamalıdır. Çerçevenin iç kutru ne kadar genişse, camın kalınlığı o nispette çerçeveden taşacak, bu taşma hem estetik olmayacak, hem de aşırı ağırlığa neden olacaktır. Dikkat edilecek özelliklerin başında çerçevenin burna oturması gelir.

Çerçevenin üst çizgisinin kaş hizasında olmalıdır. Kaşın üstünde ya da altında olan bir çerçeve çift hat teşkil edeceği için estetik durmaz. Optik açıdan da fonksiyonel olmaz. Alt kısmı yanağa değmeyecek kadar yakın olmalıdır. Sapın kulakla kafa arasındaki birleşme noktasını yalayacak şekilde bükülmesi, bu bölgede kızarıklığı önler. Metal çerçevelerde kayma şikâyeti olan kişilere, silikon kauçuk plaketeri olan çerçeveler tavsiye edilir. Metal çerçeveler darbeye karşı daha dayanıklıdır.

Ağırlığı ciddi bir şikâyet olarak bildiren kişiye hafif bir çerçeve ile birlikte organik cam tavsiye edilmelidir. Eğer kişi organik camların çizilmesinden şikâyet ediyorsa, kendisine cam yüzeyini sertleştiren ve çizilmeleri azaltan özel bir kaplamaya sahip olan organik camlar veya mineral cam tavsiye edilmelidir.

Camın kalınlığından şikâyet eden müşterilere high index (1.6 - 1.7 - 1.8-1,9) camlar tavsiye edilmelidir.

Yansımadan şikâyetçi olanlara entsiegt (AR yansımasız) camlar tavsiye edilmelidir.

İşlem yapılacak camın reçeteye ve kayıtlara uygunluğunu fokometrede kontrol edilmelidir. Şayet uygun ise,

Camı ışığa tutarak, çiziksiz, hatasız, hava kabarcıksız olmasına, şayet cam renkli ise, renklerin uyuşmasına, homojenliğine, Şayet kolormatik ise, camların eşit koyulaşmasına, üzerinde ET kaplama varsa, reflelerinin eşitliğine, orta ve kenar kalınlıklarının normal olup olmadığına, polisaj hatalarının olup olmadığına, Multifokal camlarda segmentlerin eşit yerde ve eşit büyüklükte olup olmadığına dikkat edilmelidir.

Rötuş veya diğer iyileştirme işlemleri tamamlanan camlar ait olduğu çerçeveye, plastik ise ısıtılarak, metal ise vidaları açılarak, Nilör ise yardımcı bir rafya vasıtası ile monte edilir. Montesi tamamlanan gözlüğün, bu esnada oluşan deformasyonları, düzgün bir zemin üzerinde düzeltilir. Sapların yüzeye eşit basması sağlanır. Daralan açılar normal hale getirilir. (Sap geri dönüş açısı 90 derece olmalıdır) Gözlük bu hali ile fokometrede, merkez ve aksları, pupila mesafesi ve diyoptrileri son bir kez kontrol edilerek teslim hazırlanır.

Camların monte edilmiş bir gözlükte, son kontrolde, sırası ile şunlara bakılır:

Camın çerçeveye tam oturup oturmadığına, sağ ve sol tarafların simetrik olup olmadığına, Sap eğimlerinin eşit olup olmadığına, Merkezlerinin aynı düzlemde olup olmadığına, Merkez veya akslarının reçetede bildirilen PD ve aks ölçülerinde olup olmadığına, Diyoptrilerinin uygunluğuna, Merkezlerin ideal yerlerinde (çerçeveye göre) olup olmadığı kontrol edilmelidir. Gözlüğün burun kemeri veya padlarının tam olarak burna temas etmesi gerekir. Gözlüğün yanağa değmemesine dikkat edilir. Değişiyor ise, sap açıları ve plaketleri ayarlanarak, değme önlenir. (Retroskopik açı artırılır) Sapların kulak arkasına tam dönmesine dikkat edilir. Şayet kulağın kafa ile birleşme noktalarına uzak ise, kulak kıkırdağına paralel olarak bükülür.

Çerçeve seçiminde şahsın ten ve saç rengi de önemlidir. Kumral saçlı ise hafif mavi, kızıl ve kahve tonları olmalı. Kahverengi saçlı ise kahve, altın ve gül tonlarında; siyah saçlı ise koyu renkli çerçeve seçilmelidir. Çerçevesiz gözlük yüzü açacak ve koyu renkli çerçeveli gözlükten daha sempatik gösterecektir. Açık renkli ciltler hafif renkli çerçeve ile uyum sağlar. Çok hafif veya çok açık renkli bir çerçeve açık renkli kişiler üzerinde gözlük yokmuş hissi uyandırır. Bu bağlamda donuk cilt tonu sıcak bir çerçeve rengi ile güzelleştirilebilir. Sıcak cilt renkleri ise açık renk çerçeve ile bütünleştirilebilir.

Yuvarlak yüz: Çerçevelerin yüzü daha uzun ve ince göstermesi gerekir.

Önerilen çerçeve, Köşeli veya dikdörtgen, genişçe çerçeveler.

Üçgen yüz: Göz bölgesi vurgulanarak yüzün alt kısmındaki vurgu azaltılmalıdır. Şakağa doğru sivrilmiş çerçeveler bu dengeyi sağlamakta yardımcı olabilir. Alt çerçevesi olmayan metal modeller de deneyebilirsiniz. Önerilen çerçeve, Üst hatları düz olan çerçeveler.

Elmas şekilli yüz: Bu yüz tipinde geniş veya yüksek elmacık kemikleri, dar alın ve çene bulunur. Oval çerçeveler yüzün kenarlarını yumuşatır; yumuşak kıvrımları olan kare çerçeveler de aynı etkiyi yaratabilir. Her durumda çerçevenin elmacık kemiklerinin genişliğinden daha geniş olmamasına dikkat edilmelidir. Seçilecek çerçeve, kare, Oval, çerçevesiz olabilir.

Oval yüz: Oval yüze hemen her çerçeve uyar. Yumuşak köşeleri olan ve şakağa doğru yükselen kare şeklinde çerçeveler oval yüzlere özellikle yakışır. Herhangi bir çerçeve önerilebilir

Kare yüz: Bu tip yüzde kuvvetli bir çene çizgisi, geniş bir alın ve elmacık kemikleri bulunur. Köşeleri yumuşatmak için yumuşak, kıvrımlı çerçeveler seçilecektir.

Seçilecek çerçeve, Oval, yuvarlak olmalıdır.

Uzun yüz: Yüzün en geniş yerinden daha geniş olmayan bir çerçeveye yüzün olduğundan daha geniş ve kısa görünmesi sağlanabilir. Bu tip yüzde yuvarlak ve kare çerçeveler çok başarılıdır. Enine hatları kısa, boyuna hatları uzun olan çerçeveler de bu yüze göredir. Çerçeve önerileri:

Yuvarlak, kare

1) Yuvarlak yüze ne tip bir çerçeve önerilmelidir?

a) Herhangi bir küçük çerçeve. b) Yuvarlak çerçeve c) Oval bir çerçeve d) Yuvarlak ama çerçevesiz gözlük e) Köşeli veya dikdörtgen

2) Pupilla mesafesi nedir?

- a) Çerçevenin geometrik merkezleri arasındaki mesafe
- b) Lensin odak noktaları arasındaki mesafe
- c) Çerçevenin burun köprüsü mesafesi
- d) Göz bebekleri arasındaki mesafe
- e) Lensin arka tepe noktası ile korneanın tepe noktası arasındaki mesafe

3) Desantrasyon nedir?

- a) Pupillalar arası mesafenin ölçüm işlemine verilen addır.
- b) Lensin çerçeveye tespit işlemine denir
- c) Desantrasyon camın optik merkezinin geometrik merkezden çerçeve boyutlarına ve hastanın Pd mesafesine göre uzaklaştırma işlemidir
- d) Lensin arka tepe noktası ile korneanın tepe noktası arasındaki mesafeye verteks mesafesi denir. Bu mesafenin azaltılıp ya da artırılması işlemine denir.
- e) Yüzün dikey düzlemi ile çerçevenin pozisyonu arasındaki açıyı artırma yada düşürme işlemine denir.

4) Lens seçiminde aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Ağırlığı ciddi bir şikâyet olarak bildiren kişiye hafif bir çerçeve ile birlikte organik cam tavsiye etmek, kişinin bu sorununa çözüm getirmiş olur.
- b) Camın kalınlığından şikâyet eden müşterilere yüksek indisli camlar tavsiye edilmelidir.
- c) Görme azlığı yansımadan şikâyetçi olanlara mümkün olduğunca beyaz veya mutlaka antirefle kaplamalı camlar tavsiye edilmelidir
- d) Gece araba kullanma alışkanlığı olanlar veya mesleği icabı gece araç kullanmak zorunda olanlara, mutlaka organik, % 30'u geçmeyen sabit bir renkli veya % 30'e kadar açılma gösteren kolormatik bir cam önerilmelidir.
- e) Mineral lenslerin kırılma gücünden şikâyetçi olanlara organik lens önerilmelidir.

5) Çerçeve seçimine aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Yuvarlak yüze köşeli ya da dikdörtgen çerçeve önerilir. Çerçevenin şakakları taşıyacak kadar büyük, şakaklardan içeride kalacak kadar küçük olmaması tercih edilir.
- b) Çerçevenin alt kenarı yanağa değmemelidir. Değiyorsa retroskopik açı artırılmalıdır.
- c) Çerçevenin üst hattı kaş hizasının altında olmalıdır. Bu daha estetik görünmesine imkân verir.
- d) Gözlüğün patları tam olarak buruna temas etmelidir. Burundan kayma problemlerinde silikon pat kullanılmalıdır.
- e) Günümüzde metal çerçeveler inceliği, estetik görünümü ve sağlamlığı nedeniyle plastik çerçevelerden daha sık kullanılırlar.

TARİHTE OCAK AYI

Vietnam'da yıllardır süren savaş sona erdi, rock efsanesi Elvis Presley doğdu, aykırı ressam Salvador Dali yaşamını yitirdi, ilk matbaa kuruldu, penaltı kural kitabına girdi...

1 Ocak 1891 – Penaltı, 1891 yılında İngiltere Ligi'ndeki Stoke City-Notts maçındaki tartışmalar üzerine kural kitabına girdi.

1 Ocak 1926 – Türkiye, gece yarısından itibaren uluslararası takvim ve saati kullanmaya başladı.

2 Ocak 1936 – Soyadı Kanunu yürürlüğe girdi.

2 Ocak 2001 – Çin ve Tayvan, 1949'dan bu yana ilk kez aralarında doğrudan deniz hattı açtı.

3 Ocak 1521 – Martin Luther King, Roma Katolik Kilisesi tarafından afaroz edildi.

3 Ocak 1893 – Yüzüklerin Efendisi adlı üçlemenin yazarı ve dilbilimci J.R.R. Tolkien, Güney Afrika'daki Bloemfontein'da dünyaya geldi.

4 Ocak 1976 – Çanakkale'ye Truva Atı yapıldı.

4 Ocak 1960 – Fransız yazar Albert Camus öldü.

5 Ocak 1939 – Uludağ'da ilk kez kayak yarışmaları yapıldı.

6 Ocak 1838 – Samuel Morse kendi geliştirdiği Morse alfabesini duyurdu.

6 Ocak 1984 – TV kanallarının büyük bir kısmı renkli oldu.

8 Ocak 1935 – Rock şarkıcısı Elvis Presley doğdu.

9 Ocak 1964 – Yazar Halide Edip Adivar vefat etti.

9 Ocak 1996 – Sabancı Holding Yönetim Kurulu üyesi Özdemir Sabancı, Toyota-SA Genel Müdürü Haluk Görgün ve başkanlık sekreteri Nilgün Hasefe uğradıkları silahlı saldırı sonucu öldü.

10 Ocak 2001 – Ünlü şair ve yazar Necati Cumalı vefat etti.

11 Ocak 1905 – Mustafa Kemal, Kurmay Yüzbaşı olarak Harp Akademisi'nden mezun oldu.

12 Ocak 1978 – Ataş'tan sonra, Batman Rafinerisi de tam kapasiteyle üretime geçti.

13 Ocak 1941 – İrlanda'lı yazar James Joyce öldü.

13 Ocak 1973 – Türkiye-İtalya milli maçı ilk kez Eurovision aracılığı ile televizyondan naklen verildi.

14 Ocak 1996 – Türk pop müziğinin ünlü bestecisi ve aranjörü Onno Tunç, kendi kullandığı uçağın düşmesi sonucu hayatını kaybetti.

15 Ocak 1902 – Ünlü şair Nazım Hikmet Ran Selanik'te dünyaya geldi.

15 Ocak 1929 – Ömrünü ABD'deki zencilerin hakları için harcayan rahip Martin Luther King doğdu.

16 Ocak 1883 – Marmara Üniversitesi kuruldu.

16 Ocak 1902 – Sahneye çıkan ilk Türk kadını olan Bedia Muvahhit doğdu.

17 Ocak 1899 – Tüm zamanların en ünlü gangsteri Al Capone doğdu.

17 Ocak 2001 – Çin'in ilk insanlı uzay uçuşuna hazırlık amacıyla uzaya gönderdiği Şenzu 2 isimli kapsül, yörüngede 7 gün kaldıktan sonra başarılı bir şekilde dünyaya döndü.

19 Ocak 1809 – Edgar Allan Poe doğdu.

19 Ocak 1970 – “Beyaz Kelebekler” müzik topluluğunun üç elemanı Rifat Eke, Altan Eke ve Behzat Kutlubag, Adapazarı yakınlarında geçirdikleri trafik kazası sonrası yaşamlarını kaybetti.

20 Ocak 1921 – İlk anayasa Teşkilat-ı Esasiye Büyük Millet Meclisi'nce kabul edildi.

20 Ocak 2003 – Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) projesi hizmete girdi. Proje kapsamında her vatandaşa bir kimlik numarası verildi.

21 Ocak 1905 – 1. Rus Devrimi başladı.

23 Ocak 1973 – Paris'te, ABD, Kuzey Vietnam ve Vietkong temsilcileri arasında imzalanan barış anlaşmasıyla, Vietnam'da yıllardır süren savaş sona erdi.

23 Ocak 1989 – Ünlü ressam Salvador Dali öldü.

24 Ocak 2001 – Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan uğradığı silahlı saldırı sonucu 5 polis memuruyla beraber şehit oldu.

25 Ocak 1995 – Eğitim Gönüllüleri Vakfı kuruldu.

26 Ocak 1952 – Altınyıldız Mensucat Türk Anonim Ortaklığı kuruldu.

27 Ocak 1937 – Cenevre'de toplanan Milletler Cemiyeti, Hatay'ın bağımsızlığını kabul etti.

27 Ocak 1954 – Köy Enstitüleri kapatıldı.

28 Ocak 1881 – Rus roman ve hikâye yazarı Dostoyevski öldü.

28 Ocak 1953 – Ney üstadı ve şair Neyzen Tevfik İstanbul'da öldü.

29 Ocak 1923 – Mustafa Kemal Paşa, Lâife Hanım'la evlendi.

29 Ocak 1979 – Türk müziği dalında ilk kez beste yarışması açıldı.

30 Ocak 1948 – Hindistan Devlet Başkanı Gandhi, uğradığı bir suikast nedeniyle yaşamını yitirdi.

31 Ocak 1729 – İbrâhim Müteferrika tarafından Türkiye'de ilk matbaa kuruldu.

31 Ocak 1990 – Prof. Dr. Muammer Aksoy öldürüldü.

Turgut Vardi/ Gözlükçüler ve Optisyenler
Konfederasyonu Genel Başkanı

Başkan Turgut Vardi'den yeni yıl mesajı

Mesleğimiz adına Oda ve Birlik süreci ile birlikte, sektörümüzde umutların arttığı bir yılı geride bırakıp 2019' a merhaba derken tüm sektör bireylerinin yeni yılını en içten dileklerle kutluyorum;

Ülkemiz ve meslektaşlarımız için 2019'un mutlu, huzurlu başlangıçlara vesile olmasını temenni ediyorum.

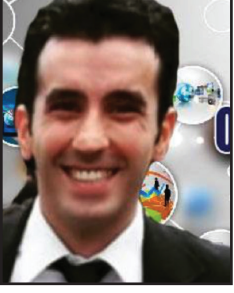
Birlik ve beraberlikle kenetlenen camiamızın sonsuz desteği ile zorlukları aşıp 2019 yılında başarı için çalışacağımız, ülkemize ve sektörümüze fayda sağlamak en önemli hedeflerimizden biri olacaktır.

Tüm meslektaşlarımızın beklentisi Birlik ve Meslek Odalarımızın yeni yılda kurulmaları dileklerle,

Yeni yılınız kutlu olsun.

Sevgi ve saygılarımla,

Kenan Dibi / Optisyen

Optisyen ile İnternetin Gelecekteki Savaşı

İnternetin bu kadar hızlı büyümesi ile sektörlerde tekeller oluşmaya başlamıştır. Arama motoru için Google, fotoğraf paylaşmak için Instagram kullanmaktayız.

Dünyanın en başarılı internet sitelerinden bir tanesi Amazon.com dünyanın en büyük şirketlerinden biri olup sektöründe tekel olmaya başlamış, sahibi de dünyanın en zenginleri arasındadır.

Peki gözlük sektöründe bir tekel mevcut mudur? Şu anda Türkiye’de yasak olmasına rağmen(Avrupa’da serbesttir), gelecekte internetten optik gözlük satışını engelleyebilecek miyiz? Peki bu konuda da bir tekel firma internet satışları ile ülkemizde alıp başını giderse optik mağazaları ne yapacaktır?

İşte bu konular gelecekte önümüze çıkacak sorunlardır. Hatta şu anda onlarca sitede, ki bunların arasında Türkiye’nin en büyük internet siteleri de mevcut olmak üzere tıbbi cihaz sayılan ve internet satışı yasak olan optik gözlükler son kullanıcıya satılmaktadır.

İnternet satışlarını denetleyen bir mekanizma olmadığı için sadece optisyenler veya bilinçli vatandaşlar bunu yetkililere iletebilirler. Aslında internet satışının sağlık açısından halka verdiği zararlar göz ardı edilmektedir. Ama şu gerçeği kabul etmemiz gerekir. İnsanlar artık internetten her şeyi almaya alıştıkları için ileride optik gözlük alınmasını da talep edeceklerdir. O zaman optik mağazaları buna ne kadar hazır olacaklardır ?

Optik sektöründe vurgulanması gereken en önemli nokta gözlük satışı, cam montajı gibi işlemlerin halkın sağlığına olan direkt etkisidir. Burada hizmette kalite ve halk sağlığı hedef alınması gerekirken , herkes fiyatta rekabete yönelmiştir. Peki herkesin ucuza ürün satmaya çalıştığı bir ortamda internet siteleri ile rekabet mümkün müdür? Onlarca optik mağazanın cirosuna sadece bir günde ulaşabilen internet siteleri ile rekabet edebilmek için ucuz ürün satmak müşterileri nasıl mağazalara bağlar? Uzun vadede bu müşteriler de cep telefonlarından sipariş edip evlerine gözlüğün paketlenip gelmesini sağlayan bir internet sitesini tercih etmezler mi ?

Amazon.com sitesi yerine internete relentless.com yazdığınızda yine Amazon sayfasına yönelecektir. Relentless kelimesinin manası şudur: acımasız, insafsız, durmak bilmeyen. Birçok firma zararına da olsa satış yaparak işletmeleri batacak hale getirip teker teker onları satın almakta ve sonrasında pazarın çoğuna hakim olmaktadır.

Gözlük sektöründe insanlara daha iyi seçenek sunan ve daha iyi fiyata ürün satan tekel firmalar internette hızlı bir şekilde yükselecekler ve klasik optik mağazalarının çoğunun zarar etmesine sebep olacaktır. Hatta o dükkanları satın alıp kendi dükkanları ile yer değiştireceklerdir.

Gelecekte bizi bekleyen bu sorunlarla mücadele için sektörde kaliteli hizmete odaklanmalıyız. Optisyenler 2 yıllık eğitim, optometristler de 4 yıllık eğitimi ile kabaca gözlük doktoru gibi çalışan sektör temsilcileridir. Optisyenliğin halk sağlığına hizmet ettiğini vurgulayamaz ve satılan ürünler ile halkın refahına katkıda bulunamaz isek bunu bizden daha iyi yapabilecek internet siteleri beraberindeki yabancı sermayeleri ile biz optisyenleri işsiz bırakacaktır.

Fiyatta rekabet etmek yerine farklı tasarımda ve kalitede halk sağlığına daha uygun çerçeveler seçip internette insanlara sağlanamayacak daha insan odaklı bir hizmete odaklanmalıyız. Yoksa biz optisyenlerin geleceğini , işletmelerini gelecekte bir internet sitesi yerle yeksan edebilir. Belki çalışmalarına başlamışlardır bile kim bilir?

Kontakt lensin

Kontakt lenslerin temel fizik özelliklerinin geniş anlamda ünlü bilim adamı Leonardo da Vinci'nin 1508 yılında yaptığı çizimlerinde tanımladığı bilinmektedir. İnsanlığın daha sonra yüzyıllar süren aydınlanma döneminde belki kontakt lensler ile ilgili küçük gelişmeler olmuşsa da kontakt lensin bilinen tarihi 19. yüzyıldan

Rene´ Descartes 1636 yılında optik düzeltmeyi sağlamak için doğrudan kornea üzerine yerleştirilen sıvı dolu bir cam tüp tanımlamıştır.

Thomas Young 1801'de, Descartes'ın düşüncesini pratiğe geçirerek, kontakt lensin öncüsü sayılabilecek kornea yüzeyini nötralize eden 'hidradiaskop' adını verdiği bir araç geliştirmiştir.

1888 yılında Adolf Eugene Fick ve Eugene Kalt birbirlerinden bağımsız olarak insan gözüne takılabilen ilk kontakt lens tasarımlarını ortaya çıkarmışlardır.

1888'den 1938'e kadar yaklaşık 50 yıl boyunca camdan yapılmak zorunda olmaları ve ağırlıklarından dolayı kornea lenslerinin kalıcı santralizasyonundaki güçlükler nedeniyle sklera lensleri temel kontakt lensler olmuşlar ve 1948 yılına kadar üretimi yapılmıştır.

1936'da Amerika'da ,polimetil metakrilat (PMMA) adlı şeffaf plastiğin üretilmesinden sonra 1947'de İngiltere'de Kevin Thouhy sert plastikten kornea kontakt lenslerini geliştirmiştir.

1974'de Norman Gaylord oksijen geçiren silikону temel PMMA yapısı içine sokarak gaz geçirgen sert kontakt lensleri ortaya çıkarmıştır.

1961 yılında Çekoslovakya'da Otto Wichterle yumuşak hidrofilik plastikten imal edilmiş ilk yumuşak kontakt lensleri geliştirmiştir. Dünya piyasalarına sunumu 1972 yılında başlamıştır. Bu lenslerin oksijen ve su geçirgenliği ve kullanımındaki rahatlıkları gibi önemli avantajlarının varlığı dikkat çekmiştir.

1984'de Michael Bay ve ekibi tarafından ilk kullan-at lensleri geliştirilmiştir.

Lens materyali konusunda Wichterle'nin 1960'lı yıllarda hidroksi etil metakrilatı (HEMA) geliştirmesinden sonraki en önemli gelişme; 998 yılında uzun süreli kullanım için tasarlanmış silikon hidrojel lenslerin kullanıma sunulmasıdır.

Bize ulaşan bilgilerin ışığında ülkemizdeki kontakt lens tarihi ise; 1944 yılında Dr.Opan'ın kontakt lensleri ilk tanımlayan yazısı ile başlar: İlk yayınlar

1944 Dr.E.Opan: Gözlük yerine göze yapışan camlar, Ask.Sıhh.Der.

1950 Dr.Z.Tekman: Kontakt camlar.AÜTF Yıllığı.

1957 Papadapulos: Kontakt lens ile düzelttiği keratokonus olgusu.Türk Oftalmoloji Cemiyeti, Tebliğ.

1966 Dr.C. Ünlügerçi: Kontakt cam ve tatbikatı. VI. Türk Oftalmoloji Kongre Bülteni.

1968 Dr.V.Yiğitsubay: Kliniğimizde tatbika başlaması dolayısı ile kontakt lensler AÜTF Yıllığı.

Ülkemizde bilimsel anlamda çalışmalar yapmak, eğitim vermek ve hatta yerli kontakt lens üretimini geliştirmek amaçlarına hizmet etmek üzere üniversite ve eğitim hastanelerinde aşağıdaki klinikler kurulmuştur.

Ülkemizde Kurulan ilk Kontakt Lens Bölümleri ve Öncü Hekimler:

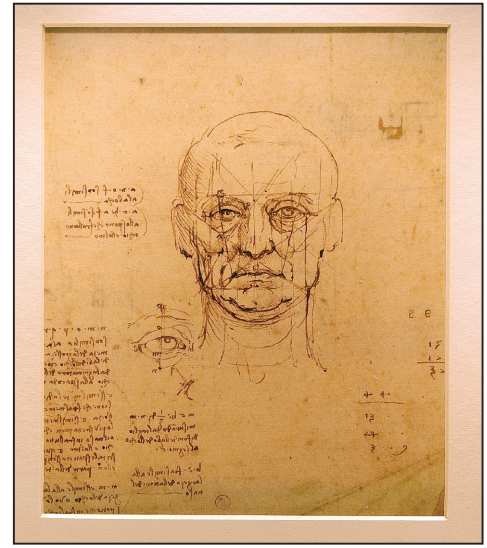
1967... Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Kliniği... Dr.Vedat Yiğitsubay, Dr.Esin Fırat

1967... İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Ziya Gün Enstitüsü... Dr.Zeki Sürel

1969... Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Kliniği... Dr.Günhan Erbakan

1970... İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi ... Dr.Turan Sezen

tarihçesi

1974... Hacettepe ÜTF Göz Kliniği... Dr.Behiç Tüzmen, Dr.Hikmet Kandemir, Dr. Murat İrkeç

1977... SSK Ankara Hastanesi... Dr.S.Özkan, 1967' de İÜ. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi ve AÜ.Tıp Fakültesi Göz Klinikleri, İngiltere Nystle firmasından getirttikleri polimetilmetakrilat(PMMA)disklerini kendi laboratuvarlarında işleyerek sert lenslerini üretmişlerdir ,

Daha sonra yurt dışından hammadde ithali ve yabancı sermayenin gelmesi ile birlikte kontakt lens uygulamaları hız ve çeşitlilik kazanmıştır.

1969- Kesin Firması'ndan Sırrı Dökünter'in çabalarıyla, Titmus Eurecon sert lenslerin yapımına başlanmıştır.

1978-Oksijen geçirgenliği daha iyi olan selüloz-asetat-bütirat(CAB)lenslerin üretimine başlanmıştır.

1981- Kesin Firması HEMA 38 'den Titmus Eurecon yumuşak lensleri üretmeye başlamıştır.

1982- Teka Tic.- B&L un yumuşak lenslerini ithal etmeye başlamıştır.

Türk Oftalmoloji Derneği (TOD) Medikal Kontakt Lens Birimi, ilk kez sayın Dr. Hikmet Kandemir başkanlığı ve Dr.Hikmet Özçetin sekreterliğinde 1984'de kurulmuş ve 1986 yılında sayın Dr.Kandemir'in katkıları ile Avrupa Kontaktoloji Derneği (ECLSO)'ne kabul edilmiştir Günümüzde sayın Dr. Ayfer Kanpolat'ın başkan yardımcısı olarak görev

aldığı ECLSO da bilimsel çalışmaları ile önemli bir yer edinmiş olan birimimiz, daha önce iki kez yaptığı(1989 ve 2000 yılı) ECLSO kongresini 2011 yılında ülkemizde tekrar gerçekleştirme hakkını kazanmıştır.

TOD Kontakt Lens Birimi, Dr.Hikmet KANDEMİR, Dr. Esin FIRAT, Dr., Dr.Dr. Ayfer KANPOLAT, Dr.Güzin İSKELELİ, Dr.İzzet CAN,

Dr.Tomris ŞENGÖR'ün başkan ve Dr.Hikmet ÖZÇETİN, Dr.Murat İRKEÇ, Dr.Mustafa ONAT, Dr.Tomris ŞENGÖR, Dr. Ömür UÇAKHAN ve Dr.Hilmi OR 'un sekreter olarak görev aldıkları yönetim birimleri ve aşağıda isimleri belirtilen kontakt lens aktif üyelerinin katılımları ile çok sayıda bilimsel çalışmalar ulusal ve uluslar arası toplantılar düzenleyerek ülkemizdeki kontakt lens bilim dalının gelişmesine çok değerli katkılarda bulunmuşlardır.

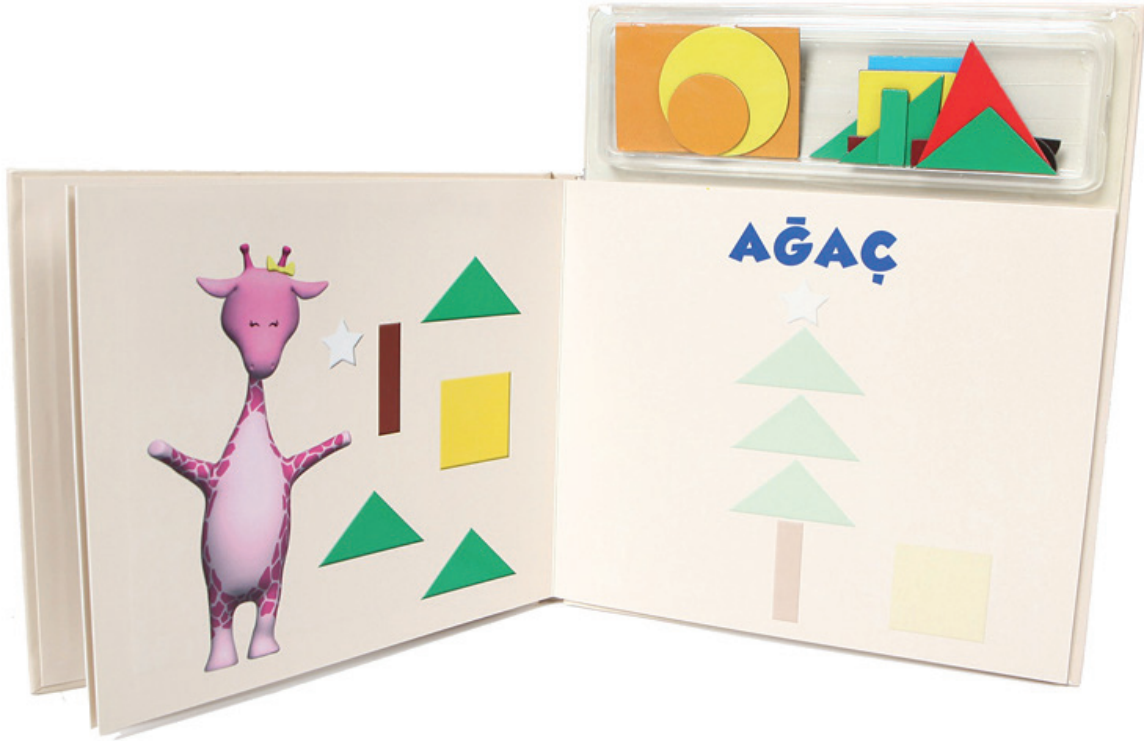
Dr. Lale KÖZER BİLGİN, Dr. Turan SEZEN, Dr. Demir BAŞAR, Dr. Gönül BAŞAR, Dr. Günhan ERBAKAN, Dr. İhsan ÖGE, Dr. Çağla ATABAY , Dr. Sevilay KEVSER, Dr. Ahmet TEMEL, Dr. Figen ALAÇAYIR, Dr. Bülent BARLAS, Dr. Nazan ERDA, Dr. Meltem YAĞMUR, Dr. Nuray AKYOL, Dr. Hayrettin KILIÇ, Dr. Hilmi ÇAKMAKÇI, Dr. Serdar SAYGI, Dr. Türker ERYÜKSEL, Dr. Banu COŞAR, Dr. Murat DOĞRU, Dr.Canan GÜRDAL, Dr.Ebru TOKER, Dr. Yelda Buyru ÖZKURT, Dr. Sevda Aydın KURNA, Dr. Ferda ÇİFTÇİ, Dr. Zeynep ÖZBEK SÖYLEMEZOĞLU.

Doç. Dr. Murat UYAR / Göz Hastalıkları ve Cerrahisi Uzmanı, FEBO, FICO
 www.muratuyar.com.tr www.facebook.com/muratuyar.com.tr omuyar@gmail.com

Eğitim Şart

Geçtiğimiz haftalarda öğretmenler günü kutlandı.

“İlim Çin’de bile olsa gidip alın” diyen Hz. Muhammed, “Bana bir harf öğretmenin kırk yıl kölesi olurum” diyen Hz. Ali, “Öğretmenler yeni nesil sizin eseriniz olacaktır” diyen Mustafa Kemal Atatürk, eğitimin ve eğitimcinin önemini ne güzel vurgulamışlar. Her konuda “eğitim şart!” sözü de dilimize iyice yerleşmiş durumda.

Her Şeyin Başı Sağlık

Her alanda eğitim bu kadar önemliyken, her şeyin başı denilen sağlık alanında durum nasıl? Hekimlik, hemşirelik, teknisyenlik de öğretmenlik gibi insanlığa adanmış en kutsal mesleklerin başında geliyor. Tıp eğitimi, en uzun süreli ve en

çok emek gerektirenlerin birinci sırasında. Bir uzman hekim olabilmek için liseden sonra en az 11 yıl olmak üzere, zorunlu hizmetlerle 14-15 yıl gibi uzun ve çok zorlu bir süreç söz konusu.

Bu süre 3-4 adet dörder yıllık fakülteye denk gelmekte. Hemşirelik eğitimi ise sağlık meslek liseleri ve yüksek öğretim kurumlarında verilmekte, lise mezunu dilerse hemşire ve teknisyen olarak mesleğe başlayabilmekte.

Türkiye’de halen toplam 130 bin hekim, 125 bin hemşire, 52 bin de ebe görev yapıyor. AB üyesi ülkelere göre hekim sayımız az görülmesine rağmen özellikle Sağlık Bakanlığı kuruluşlarında hemşire sayısı görece çok daha az. Bu kuruluşlarda, yerine göre bir hekim, hemşirenin

ve tıbbi sekreterin görevini yapmak zorunda olduğundan hekim sayısı yetersiz diye anaokulu açar gibi tıp fakülteleri açılmakta, Türkçe bile bilmesi zorunlu olmayan ithal hekim yasaları çıkartılmakta.

Oysa gerçek çözüm, eğitim kalitesinden ödün vermeyerek uygun sayıda hekim yetiştirmek. "Yarım hekim candan, yarım hoca dinden eder" atasözü boşuna söylenmemiş.

AB üyesi ülkelerde 100 bin kişiye 346 hekim, ülkemizde ise 171 olduğu halde, zorunlu hizmet ile alet, edevatın bile olmadığı yerlerde hekime ulaşmanın kolaylaştırılması gibi nedenlerle "müşteri" memnuniyeti bizde çok daha fazla. 100 bin kişiye düşen hemşire ve ebe sayısı DSÖ

Avrupa Bölgesinde 650, AB'de 571, Türkiye'de ise 237. Hatta Sağlık Bakanlığı hastanelerinde sadece 182. Hekim sayılarında görece yarım olan oranımız, hemşireler için üçte bir, hatta dördte bir. Aslında, sayıca yetersiz olan başta hemşireler olmak üzere yardımcı sağlık personeli.

Eğitim ordusuna atanamayan 300 bin öğretmen bir yanda boşta beklerken, sağlık ordusundaki açık çok daha büyük. İnsan kaynaklarını da, bütçeyi de planlamak için eğitim şart görünüyor.

Bu vesileyle, bizleri yetiştiren, eğiten tüm öğretmenlerimize en içten teşekkür ve saygılarımı sunarken, halen görev yapmakta olan öğretmen – öğretim üyesi bütün arkadaşlarımı da kutluyor, başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Mikdat KADIOĞLU
İstanbul Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi

İstanbul'a kar yağdırmak için **en çılgın projeler**

İstanbullular “kar, kar” diye sayıklıyor ama bir türlü istenildiği kadar çok kar yağmıyor. Ben de ekonomik kriz filan demedim, İstanbul’a kar yağması için çılgın projeler geliştirdim! Öncelikle “İstanbul’a kar yağmadığı” düşüncesi hiç doğru değil! Bu günlerde İstanbul üzerine gelen bütün bulutlardan yağışlar kar kristali şeklinde başlıyor ama yere ulaşamıyor. “Bulut ve Yağış Fiziği” gibi bir ders almamışsanız kar ya da yağmurun nasıl yağdığını gerçekten bilmiyorsunuzdur...

BİR KAR KRİSTALİ OLUYOR BİN TANE

Su, doğada bir arada katı, gaz ve sıvı halde bulunabilen çok ilginç bir maddedir. Bulutun bazı bölgelerinde sıvı su, saf halde olduğu için donmadan sıfır derecenin çok altında (-40 santigrat dereceye kadar) sıvı halde fakat aşırı soğuk bir şekilde bulunur. Fakat aynı sıcaklıktaki aşırı soğuk bulut damlacıkları ile buz kristallerinin buhar basınçları farklıdır. Damlacıkların buhar basıncı, buz kristallerinkinden daha büyük olduğu için damlacıklar buharlaşır ve gidip buz kristalleri üzerinde birikir. Bu buhar basıncındaki fark ne kadar büyükse (12 santigrad civarında olduğu gibi) buz kristalinin büyümesi de o kadar hızlı olur.

Bu tür birikmeyle büyüyen buz kristali ancak belli büyüklüğe erişince yere düşmeye başlar. Düşerken de yolu üzerindeki bulut damlacıkları ve diğer buz kristalleriyle çarpışıp büyür. Çok büyüyünce parçalanır. Bu sefer parçaları başlar büyüüp parçalanmaya ve böylece buluttan başlayan bir kar kristali yere ulaşana kadar binlerce kar kristaline dönüşür. Kar kristalleri yer seviyesine yaklaşırken içine girdikleri hava tabakasının sıcaklığına göre eriyip sulu sepkene, yağmura ya da donan yağmura da dönüşebilir.

İSTANBUL’U YÜKSELTELİM BULUTLARI SOĞUTALIM

Bu durumda İstanbul’a adam / kadın gibi kar yağmamasının bir nedeni bulut sıcaklığının kar

kristallerinin hızla büyümesi için yeterli olmaması olabilir. İşte burada bir çılgın projeye ihtiyaç var. Bu durumda, kar yağdırma potansiyeli olan bulutları İstanbul'a yaklaştırmak durumuna göre ya eksi 12 santigrat'a kadar soğutmalı ya da eksi 12 santigrat'a kadar ısıtmalıyız. Bunun için bulutların içine roketlerle mi yoksa uçaklarla mı soğutucu/ısıtıcı madde atarız bilemem!

Bazen şiddetli yağın yağmurlardan da anlıyoruz ki bulutlarda kar kristallerinin büyüüp yere doğru düşmesi öyle yavaş bir şekilde olmuyor. Maşallah şakır şakır yağıp, sular seller alıyor ortalığı ama kar şeklinde değil. Yani kar kristallerine İstanbul semalarında yere doğru inerken bir şeyler oluyor. Burada İstanbul'un deniz seviyesinde olduğunu düşünürseniz buluttan düşen bir kar kristalinin yere ulaşması için alması gereken yol epey uzun. Örneğin Ankara'ya göre yaklaşık bir kilometre daha kat etmesi gerekiyor. Yani 10 santigrat daha ısınıyor. Bu nedenle çılgın başka bir proje İstanbul üzerine kalın bir toprak tabakası koyup şehri yükseltmek olabilir! Alt tarafı hafriyat ve yap satıcılık işte. Göl manzaralı sulu villaların yerini karlı ve kayaklı villalar alacak...

PROJEMİN İSMİ PLATO İSTANBUL

Düşünün İstanbul'u bin metre kalınlığında toprakla örtüyorsunuz! Dümdüz olan şehrin her yeri "İstanbul'un yüksek yeri" haline geliyor. Artık "İstanbul'un yüksek yerlerine kar yağacak!" gibi

bir hava tahmini duyunca "İstanbul'un yüksek yerleri neresiydi" şeklinde düşünmek zorunda da kalmayacaksınız. İstanbul Boğazı da bir kanyona dönüşecek, içinden geçen gemiler kayak gibi görünecek! Bir de depreme dayanıklı binalar, düzgün yollar yaparsanız alın size kentsel dönüşüm. Ben bu "Plato İstanbul" projesinden çok umutluyum. Hatta iddia ediyorum bu çılgın proje Türkiye'nin cari açık ve işsizlik problemlerini de çözer! Bir taşla bir sürü kuş...

"Ne alaka, kardeşim deniz kıyısındaki şehirlere de kar yağıyor. Bu kadar hafriyat olur mu" dersiniz o zaman size Dünya'yı batıdan doğuya doğru değil de; doğudan batıya doğru döndürme projemi teklif ederim. Bende çılgınlık, pardon proje çok; yeter ki isteyin!

Özgür Ülkenin Özgün Şehri... *Londra*

Günlük konuşmalarımızda İngiltere olarak andığımız Birleşik Krallık, aslında İngiltere, Galler, İskoçya ve Kuzey İrlanda'dan oluşan bir birleşik ülke. Bir zamanlar, "Üzerinde Güneş Batmayan İmparatorluk" adıyla anılan çok renkli, çok kültürlü; bir yandan alabildiğine özgür diğer yandan alabildiğine gelenekçi, demokrasinin beşiği ama monarşinin de kalesi bir ülke.

İstanbul'dan hareketle üç buçuk saat süren uçak yolculuğundan sonra Londra'nın beş havaalanından biri olan Stansted Havaalanı'na inerken uçağın penceresinden Londra'nın altın gibi parlayan ışıkları aşağıdaki hayatın renkliliğini anlatır gibi. Gerçekten de ısıltı göz kamaştıran bir şehir karşılıyor bizi.

Zenginliği, ısıltısı, canlılığı ile hemen sizi içine alıveriyor bu sekiz milyonluk metropol. Bir saat bile boş kalamayacağınız, sürekli değişen bu kentte her an yapacak bir şey ya da gidecek bir yer var. Sergiler, müzeler, konserler, kütüphaneler, alışveriş merkezleri, lokantalar, şovlar, mağazalar, parklar sizi bekliyor. Hele bir de tarih merakınız varsa kaybolup gideceğinize garanti verebilirim.

Havaalanında karşımıza çıkan ilk İngiliz,

pasaport kontrolünü yapan polis oluyor. Gayet kibarca ve güler yüzle, "Hoş geldiniz," diyerek karşılıyor bizi. Hemen kontrolünü yapıyor ve pasaportumuzu geri verirken iyi tatiller dilemeyi de unutmuyor. Danışmayı bulup şehir merkezine nasıl gideceğimizi soruyor ve en hesaplı ulaşımın, bir kat alttan giden tren olduğunu öğreniyoruz. Danışmadan öğrendiğim kadarıyla taksi doksan-yüz pound yazıyormuş, oysa tren yirmi iki buçuk pound. Bir poundun neredeyse üç lira olduğunu düşünürsek, aradaki farkın epeyce hatırı sayılır olduğu anlaşılıyor.

Dünya sıralamasında pahalı ülkeler arasında sayılan İngiltere'de karşılaştığınız her fiyatı üç ile çarparsanız karalar bağlar, ne bir şey yiyebilir ne de alışveriş yapabilirsiniz. Herhangi bir şey beş pound ise beş pounddur. Üç ile çarpmak keyfinizi kaçırmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Tren ile kırk beş dakikada Marble Arch'ta iniyor, oradan da taksi ile Hammersmith semtindeki Victoria dönemi binalarından oluşan bir sokakta, evden bozma küçük otelimize kavuşuyoruz. Londra merkezden başlayarak, dairesel olarak altı bölgeye ayrılmış. Hammersmith, ikinci bölgede. Metro ve otobüs

Çok renkli, çok kültürlü, bir yandan alabildiğine özgür diğer yandan alabildiğine gelenekçi, demokrasinin beşiği ama monarşinin de kalesi bir ülke.

biletleri buna göre fiyatlandırılıyor.

Otelin resepsiyonunda Pakistanlı bir genç karşılıyor bizi. Güler yüzle odamızı gösteriyor. Oda üç metreye üç metre ölçülerinde, yani dokuz metrekare. Bırakın odada adım atmayı, valizlerimizi bile içeri alamıyoruz. Pakistanlı Hüseyin hemen sorunu çözüyor ve otelin en büyük şömineli odasını bize veriyor.

Dışarı çıkıp, Hammersmith metro istasyonunun karşısında bir kafede bir şeyler atıştırıp, kahvelerimizi de içtikten sonra otelimize dönüyor ve günü bitiriyoruz.

Sabah pırıl pırıl bir hava karşılıyor bizi. Aylardan kasım, dahası yağmurdan gözümüzü açamayacağımızı düşünerek geldiğimiz Londra'da güneş var. Kahvaltıya iniyoruz, servis yapan genç bir kız. Adeta moda dergisinden

fırlamış bir manken. Boyu posu, endamı, kaşı gözü... Bir sarışın afet. Kıza bakmaktan kahvaltı yapamıyoruz. Masaya servis yapıyor, "Aman efendim, siz zahmet etmeyin ben

edeyim,” diyesim geliyor. Getir yurduma sal televizyoncular sokağına, el âlem güzel görsün. Hele bir de otelin dış merdivenlerini ayağında terlik, hortumla su tutarak yıkarken görünce acımadım, dersem yalan olur. Öğlene kadar çalışıyor, otelin odalarını temizliyor, dış merdivenlere kadar yıkıyor, kahvaltılarını veriyor, bulaşıkları yıkıyor ve gidiyor.

Dünyaca ünlü, kızarmış tost ekmeği, yumurta, salam ve fırınlanmış fasulyeden oluşan geleneksel İngiliz kahvaltı tabağından damak tadımıza uyanları seçip yiyerek kahvaltı faslını bitiriyoruz. Hava 12 derece, yağış yok, hatta güneş zaman zaman güneş gözlüğü bile taktırıyor. Bir turist daha ne ister?

Londra, suyun şekil verdiği ve köprüleriyle anılan açık bir müze adeta. Şehre can veren Thames Nehri, Londra’nın pırlanta gerdanlığı gibi. Nehrin etrafına dizilmiş St.Paul Katedrali, Tower of London, Westminster Abbey, Big Ben ve parlamento binası da gerdanlığın taşları gibi.

Thames Nehrinin üzerinde sekiz adet köprü var. Nehrin kenarında yürüyerek, kafelerinin keyfini çıkartmak, kahvelerinin tadını almak, ara sokaklarda kaybolmak hiç bu kadar neşelendirmemişti bizi. Gittiğimiz her yerde büyük turist gruplarıyla karşılaşıyoruz. Bu kış günü bu kadar turist almasına şaşırıyoruz. Herkes elinde harita ile bir sonraki gideceği yeri arıyor. Şehrin altı örümcek ağı gibi metro ile donatılmış. Dünyanın ilk toplu taşımalarını yapmakla övünüyorlar. Bütün Londra’yı metro ve otobüs ile gezebilirsiniz ama önerim mümkün olduğunca yürüyerek gezmeniz. Her sokakta karşınıza sürpriz bir eser veya müze ya da bir güzel pub çıkabiliyor çünkü.

Buckingham Palace, Big Ben ve House of Parliament gibi turistik yerlerin dışında, 1805 yılında Amiral Lord Nelson’un Napoleon’u yendiği Trafalgar Savaşı anısına yapılmış anıtın olduğu Trafalgar Meydanı’ndaki Ulusal Müze ve Ulusal Portre galerisi, British Museum ve Bilim Müzesi mutlaka gezilmesi gereken yerler. Dünya tarihi ve bilim alanındaki

gelişmeleri bu müzelerde gözlemleyebilir, İngiliz tarihi hakkında biraz daha fazla bilgiye sahip olabilirsiniz. Hemen eklemeliyim ki Londra'da birçok müze ücretsiz.

Kraliçe II. Elizabeth'in yönetiminde, yazılı bir anayasası bile olmayan, demokrasinin ve futbolun beşiği bir ülkede sokakları adımlamak değişik bir duygu. Kraliçe, hâlâ çok önemli bir kişilik. Halkın gözü kulağı kraliçede. Kraliyet düğünlerinin bütün dünyada ne kadar ilgi gördüğünü hepimiz biliriz. Kısa bir zaman önce Prens Charles ve Prenses Diana'dan olan torun Prens William'ın, Kate Middleton ile evlendiği masal gibi düğün, bütün dünyayı ekran başına kilitlemişti.

Kraliyet ailesinden herhangi birinin attığı her adım haber oluyor. İngiliz kızlar taze gelin Kate Middleton'u kendilerine örnek

alıyorlar. Middleton her gün bir derginin kapağını süslüyor, gazetelere haber oluyor. Ve İngiliz halkı da sıkı bir şekilde takip ediyor. Her akşam tüm metro istasyonlarında ücretsiz olarak "London Evening Standart" gazetesi dağıtılıyor. Yani herkes her şeyden neredeyse zorla haberdar ediliyor.

Bir hafta Londra'yı gezmek için ideal bir

Londra; suyun şekil verdiği, köprüleriyle anılan açık bir müze adeta. Şehre can veren Thames Nehri, Londra'nın pırlanta gerdanlığı gibi.

süre. Thames Nehri kenarındaki dev dönme dolap London Eye, Waterloo Station, St. Paul Katedral, Big Ben saat kulesi, Hyde Park, London Bridge (Londra köprüsü), Tower Hill, Tower Bridge, Victoria, Sloane Square, Piccadily Circus, Leciester Square, Oxford Circus, New Bond Street, Camden Town, Covent Garden, Kew Garden, Richmond, Liverpool Street, Knightsbridge, Trafalgar Square, Chinatown, Soho mutlaka görülmesi gereken yerler. James Bond'u anlatan kurşun

şeklindeki bina ve yeni yapılan piramide benzetilen Londra'nın en uzun binası da ilginizi çekebilecek yerlerden.

Londra'da İki tip taksi var. Biri, yoldan çevirebileceğiniz, sevimli nostaljik bir tarzı olan ve oldukça pahalı taksiler; diğeri ise rezervasyon yaptırarak kullanabileceğiniz mini cab denilen taksiler. Ulaşım konusunda (Transport for London) web sayfası “www.tfl.gov.uk” size çok yardımcı olacaktır. Bu web sitesinden, şehir içindeki bütün ulaşımınızı planlayabilirsiniz.

Thames Nehri'nin iki yakasına kurulmuş Londra, West End ve Central London olmak üzere ikiye ayrılmış. Waterloo Station, Londra'nın merkez demiryolu istasyonu. Waterloo'ya geldiğiniz zaman London Eye, Southbank Centre, Big Ben, Tate Modern Sanat Galerisi, Embankment, Southwark, Waterloo Bridge, County Hall, Queen Elizabeth Hall, King's College ve IMAX'a ulaşmanız çok kolaylaşacak. Eğer yürümeyi seviyorsanız, hepsini yürüyüş mesafesinde sayabilirsiniz. Zaten çoğu Thames Nehri'nin çevresinde bulunuyor.

Kraliyet ailesine ait pek çok mücevherin

sergilendiği Tower Hill, ilgi çeken yerlerin başında geliyor. Çok şaşıla olmasa da kocaman bir saray. Hemen yanında Thames Nehri'ndeki sekiz köprüden biri olan mavi köprü, Tower Bridge ve karşısında bulunan Central London bölgesi yer alıyor.

Londra, yüzyıllar boyunca dünyanın her yerinden gelen gezginlerin gözde duraklarından biri olmuş. Aynı ilgi bu gün de sürmekte. Bu ilginin bir nedeni de şehre gelen herkesin kendini ev sahibi gibi hissetmesi. Gerçekten biz de birkaç saat içinde yabancı olduğumuzu unutup, havasına kapılıyor. Londralıların kibarlığının da bunda önemli bir payı olduğunu söylemeden geçemeyeceğim. Hiç bir yerde duyamayacağınız kadar "Lütfen" ve "Teşekkür ederim" sözlerini duyacağınızdan emin olabilirsiniz.

Bir arkadaşım, "Londra'yı gezerken hiç acele etme, nasıl olsa bitiremezsin," demişti. Gerçekten de hiç acele etmeden, sindire sindire gezmek gerekiyor. Roma imparatorluk döneminin Londinium'undan Victoria hükümdarlığına; İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze dek üst üste geçmiş zengin bir tarih ve kültürü keşfetmenin oldukça zor olduğuna

karar veriyor, acele etmekten vazgeçiyoruz.

Dünyadaki nüfus hareketliliğinden en çok nasibini alan ülkeler arasında olan İngiltere'nin başkenti Londra giderek daha da popülerleşmekte. Londra'da yaşayan insanların etnik çeşitliliğine bakarsanız adeta bir dünya başkenti gibi. Üç yüz çeşit dil konuşulduğunu okumuştum. Zaten sağa sola baktığınızda göreceğiniz Araplar, Afrikalılar, Çinliler, Filipinliler, Avustralyalılar, Karayiplerden gelenler, Hintliler, Taylandlılar ve daha birçok ulustan insanı görmek olası. Ayrıca Londra'nın yılda on milyon turist ağırladığını

da eklemeliyim. Pahalılığına rağmen bu kadar insanı kendine çekmesi, şehrin bir tulsımı olduğunu düşündürüyor bize.

Bir şehri gezmenin en iyi yolu turistik yerlerden başlamaktır. Önce en ünlülerinden başlayıp daha sonra ara sokaklara dalarak öteki yüzünü tanımak gibi bir alışkanlığımız var. En uygun taşıtla, yani ayaklarımızla gezecek, yavaş da olsa tadını çıkararak hatta sürpriz bir şeyler görme olasılığını da kaybetmeyeceğiz.

Metro ile Trafalgar Meydanı'na ulaşıyoruz. Meydan cıvıl cıvıl! Güvercin besleyenler, bir şeyleri protesto eden protestocular, sokak sanatçıları, müzisyenler ellerinden geleni yapıyor. Nereye bakacağınızı şaşırtıyorsunuz. Amiral Nelson'un elli iki metre yükseklikteki heykeli meydanı tepeden izliyor. Meydana bakan kamu binalarının arasında biri var ki görmeden gitmek olmaz. Zaten kapısındaki insan kuyruğu ile kendini gösteriyor. Evet "National Gallery" dedikleri ulusal müze.

Sırada, zaman zaman kraliçeye ev sahipliği de yapan Buckingham Sarayı var. Kraliçenin sarayda olup olmadığını gönderdeki bayraktan anlıyoruz. Kraliçe sarayda ise bayrak göndere çekiliyor. 1702 yılında Buckingham Dükü için yapılmış bu saray, simge yapılardan biri.

Saat 11.30 u bekliyoruz. Sarayda nöbet değişimi yapılacak. Dillere destan bu tören için binlerce kişi meydanı dolduruyor. Sarayın avlusuna bakan parmaklıklar hınca hınç dolu. Herkes fotoğraf makinelerini hazırlamış bekliyor. Atlı polisler güvenliği sağlıyor.

Yaklaşık yarım saat süren tören, bandonun çaldığı melodilerle saat 12.10 civarında tamamlanıyor.

Saraydan ayrılıp biraz yukarıya çıkıyor ve kraliçenin atlarının bakım gördüğü Royal Mews'e geliyoruz. Ahırda kraliyet düğünlerinde kullanılan ve gelinleri taşıyan arabalar sergileniyor. Dışarı çıkıp biraz dinlenmek amacıyla bir *pub*'a giriyoruz. Barda on civarında fıçı bira musluğu var. Garsona sadece bira, dersiniz size "bitter" yani acı dedikleri siyah biradan getiriyor. Mayasına kattıkları şerbetçiotu nedeniyle biraz acımsı olan bitter biranın adına hiç de uymayan bir tadı var. Gayet yumuşak ve meyvemsi! En çok içtikleri birayı "Ale" olarak adlandırıyorlar. Bizim bildiğimiz, alıştığımız biranın adı ise "Lager". Bira isteyenler çeşmelerin üstünde yazan isimleri söyleyerek istiyorlar. Ortaya bir karışık yap da diyebilir, hiçbirinin tadından mahrum kalmayabilirsiniz. O zaman, yarım pint dedikleri 250 ml'lik

Londra'da, en eskisi beş yüz yaşında olmak üzere beş binden fazla pub olduğu söyleniyor.

küçük bardaklarla sekiz çeşit birayı masanıza diziıyorlar.

Londra'da, neredeyse bütün *pub*'lar çok güzel dekore edilmiş. En eskisi beş yüz yaşında olmak üzere beş binden fazla *pub* olduğu söyleniyor. Biz, daha yürüyecek çok yolumuz olduğu için bira tadımını daha sonraya erteliyor, kahve ile yetiniyor ve yine sokaklara atıyoruz kendimizi. Hedefimizde, 1065 yılında yapılan ve dört yüz yıl kraliyet

aillesine ev sahipliği yapan Wesminster Palace (saray) var. Sarayın sadece Avam Kamarası ve Lordlar Kamarası halka açık. Bir yanda Victoria Tower, diğer yanda Big Ben saat kulesi. Londra'nın kalbindeyiz sanki. Big Ben adının, kulenin adı olmayıp kuledeki on üç buçuk ton ağırlığındaki çanın adı olduğunu not ederek nehir kenarına iniyoruz.

Nehrin diğer yakasında, Parliament Meydanı'nın tam karşısında bulunan ve neredeyse tüm Londra'dan görünen, dünyanın en büyük dönme dolabına yöneliyoruz. Yüz otuz beş metre yüksekliği ile gökyüzünü delen dönme dolap ağır ağır dönüyor. Bir turu yarım saatte tamamlıyor ve hatırı sayılır bir bilet ücreti gerekiyor. En ucuz standart bilet elli Türk lirası civarında. Hizmette sınır yok. Eğer küçük bir servet ödemeyi göze alırsanız akşam yemeğini dönme dolapta, özel bir kapsül içinde ve Londra'ya 135 metre yüksekten bakarak yiyebilirsiniz. Resmi adı "British Airways London Eye" olan dönme dolabın çapı 424 metre ve 1600 ton ağırlığında.

Yönümüzü ünlü mahet Westminster

Abbey'e çeviriyoruz. İngiltere ve İngilizler için çok önemli olaylara tanıklık etmiş bu mabette bir de ünlü ve önemli insanların yattığı mezarlık var. Krallar, kraliçeler, en büyük devlet adamları, bilim adamları, askerler, müzisyenler ve edebiyatçılar bu mezarlıkta yatıyor. Dokuz yüz yıldan bu yana bütün kraliyet düğünleri burada yapılıyor. Hâlâ ibadete açık. 31 metre yüksekliğindeki batı kapısından geçtiğimizde karşılaştığımız ilk ve en çok ziyaret edilen mezarın adsız bir askere ait olması ilgi çekici. Üzerinden yürünmesi yasak olan tek mezar da bu zaten. Kraliyet alayı bile bu mezarın etrafından dolaşmış. "Tomb of the unknown warrior", yani, adı bilinmeyen savaşçının mezarı olarak isimlendirmişler. Kilisenin iç tarafında VII. Henry şapeli var. Muhteşem bir ahşap işçiliği ile yapılmış oymalarına ve duvar işçiliğine hayran olmamak mümkün değil. Tüm şapel Bath şövalyeleri tarikatının bayrak ve sancakları ile süslü.

Dışarı çıktığımızda acıktığımızı hissediyoruz. İngilizlerin ulusal yemeği

"Fish and Chips" yemek niyetindeyiz. Yani bildiğimiz mezgit balığı, yanında da patates ve tabii buz gibi İngiliz birası, Ale. Yemeğin lezzetine lezzet katan bir şey daha var ki o da *pub*'ların atmosferleri. On dört yaşından küçüklerin girmesi yasak olan bu *pub*'larda, on sekiz yaşından küçükler alkollü içki de verilmiyor.

İkinci Dünya Savaşı'nda, Alman bombardımanı sonucu yerle bir olan, şimdi ise karaktersiz binaların, iş merkezlerinin ve gökdelenlerin bulunduğu "City of London"u gezilecek yerler listemizin dışına atıyoruz. İş günleri dışında hayalet şehir haline gelen bölgede eskiye dair hiç bir şey kalmamış gibi. Savaş, bu eski bölgenin hafızasını bile silmiş sanki.

Sevimli ve şık mimarisi ile insanı kendine hayran bırakan "Tower of London"un önüne geldiğimizde güneş devrini tamamlamış, Thames Nehri'nin suları karşı yakadaki binaların silüetlerini yansıtmaz olmuştu. Tarihi, kanlı ve korkunç hikayelerle dolu Tower of London, yapımının üzerinden geçen

Resmi adı "British Airways London Eye" olan dönme dolabın çapı 424 metre ve 1600 Ton ağırlığında.

dokuz yüz yıl boyunca zaman zaman kraliyet sarayı, hapishane, işkencehane ve idam yeri olarak kullanılmış. Yılda iki milyon ziyaretçi alan kule-sarayın surlarında ilginç ve renkli kıyafetleri ile ilgi çeken ve adına “Beefeaters” denilen muhafızlar dolaşıyor. XIX. yüzyılda etrafındaki hendek doldurulmuş ve yemyeşil bir bahçeye çevrilmiş.

Oyalanmadan, Londra’nın simge

yapılarından “Tower Bridge”e yöneliyoruz. Gotik taş işçiliğiyle İngilizlerin gurur duyduğu yapılarından biri de bu tarihi “Kuleli Köprü”. Cıvıl cıvıl insan kalabalığı ile birlikte köprüyü geçip tekrar geri dönüyoruz. Akşam olmak üzere. Piccadilly Circus’a gidip şehir ışıklarının izini süreceğiz. Ama önce bir kahve içerek enerji toplamak niyetindeyiz. Adım başı rastladığımız *pub*’lardan birine giriyoruz. Siparişimizi verip beklerken bir yandan da gördüklerimiz hakkında yorumlar yapıyoruz. Biraz önce siparişimizi alan garson bize doğru geliyor, eli boş. “Abi, siz Türk müsünüz?” diyor. Sahibinin de Türk olduğu bir *pub* bulmuşuz. Malum sohbet başlıyor. Kahvelerimizi içip, İzmir kökenli Giray ile vedalaşıyoruz.

Göz alıcı neonları, dev mağazaları, alışveriş caddeleri, sokak müzisyenleri ile insanların en önemli uğrak yerlerinden biri olan “Piccadilly Circus”, yüz yıllık ışıltısını ve cazibesini hiç kaybetmeden tüm canlılığıyla insanları kendine çekmeye devam ediyor. Bu kadar

Göz alıcı neonları, dev mağazaları, alışveriş caddeleri, sokak müzisyenleri ile insanların en önemli uğrak yerlerinden biri olan “Piccadilly Circus”, yüz yıllık ışıltısını ve cazibesini hiç kaybetmeden tüm canlılığıyla insanları kendine çekmeye devam ediyor.

kalabalık tabii ki bir o kadar da gürültü demek. Biraz ötesinde bulunan başka bir kalabalık meydan “Leicester Square”de de gişe filmleri oynatan sinemalar ve gece klüpleri var. Bütün akşamı burada geçirip yorgun argın otelimize dönüyoruz.

Ertesi güne, yine aynı güzel sarışının verdiği kahvaltı ile başlıyoruz. Bu gün yolculuğumuza Hyde Park’tan başlayacağız. Parkın Marble Arch köşesindeki “Speakers’ Corner” en çok merak ettiğimiz yerlerden biri. Önceki yıllarda halk gösterilerinin yapıldığı yer olan bu köşe, şimdilerde sadece pazar günleri söyleyecek bir sözü olanların, bir yükseltiye çıkarak konuşma yaptıkları yer olarak kullanılıyor. Oraya vardığımızda belediye görevlisi olduğunu sandığımız birileri kamyonetle getirdikleri kürsü, sandalye, şezlong gibi eşyaları çimenlerin üzerine diziyordu. Biraz yürüyünce parkın içindeki Serpentine adlı yapay göle ulaşıyoruz. Gölde gezinti yapan kayıklar çok hoşumuza gidiyor. Sabah kahvemizi, Gölde gezen kayıkları seyrederek içiyoruz.

1 milyon 380 bin metrekare büyüklüğü ve konumu ile Londra’nın akciğerleri gibi algılanan Hyde Park, binlerce ağaca, kuşa, sincaba ev sahipliği yapıyor. Kraliçe’nin bile bazen yürüyüş için buraya geldiği, herkesin severek, koruyarak yaşattıkları bir yaşam alanı. Festivaller burada düzenleniyor, her türlü şenlik burada yapılıyor. İçinde gölet, gölette adası, Peter Pan heykeli, sincaplar, kuğular, ördekler ve daha bir sürü canlı özgürce yaşıyorlar. Bir saat kadar daha parkın başka bir köşesinde kurulu panayır tipi hediyelik eşya dükkanlarında oyalanıp, derin derin nefes alarak parktan çıkıyoruz.

Kensington Caddesi tarafından çıktığımız için karşımıza; Kraliçe’nin çok sevdiği ancak genç yaşta kaybettiği için kırk yıl yasını tuttuğu kocasının anısına yapılan

“Albert Memorial” anıtı ve hemen karşısında kubbesiyle dikkat çeken “Royal Albert Hall” çıkıyor. Hızlı adımlarla Thames Nehri kıyısına inmek üzere yola koyuluyoruz. İngilizlerin “Under Ground” dedikleri metro ile birkaç dakikada London Eye dönme dolabının hemen yakınındaki iskeleye ulaşıyoruz. Nehirde *cruise* denilen teknelere binerek gezinti yapmak niyetindeyiz. Sekiz buçuk pound, yani yaklaşık yirmi beş lira

ödeyerek, bir saatlik tur için biletlerimizi alıyor ve tekneye biniyoruz.

Kuru bir ayaz var. Fotoğraf çekebilmek için güvertede durmak zorundayım. Şehri bambaşka bir açıdan görmek, muhteşem yapıların fotoğraflarını çekebilmek için harika bir yolculuk oluyor bu kısa gezi. Tate Modern, St Paul’s Cathedral, The City Of London School, Tower Of London, Tower Bridge, birçok tarihi bina ve köprü ile London Eye,

Big Ben ve Houses Of Parliament ‘i de görme imkânı buluyoruz. Açıkta kalan yüzüm ve ellerim soğuktan morarmaya yüz tutmuşken gezi bitiyor. Ama olsun, şimdi bile çektiğim fotoğraflara değdi doğrusu, diye düşünüyorum.

Nehri gören sıcak bir *pub*’ın cam kenarında, sıcacık kahvelerimizi yudumlarken buluyoruz kendimizi. Günler kısa, çabucak akşam oluyor. Günün nasıl geçtiğini anlamadık. Yorulduk, acıttık. Dünden gözümüze kestirdiğimiz, Hammersmith metro istasyon meydanındaki bir lokantaya gideceğiz. İki yüz yıllık tipik bir İngiliz restoranı. Oturduğumuz sandalyeler, masa, duvardaki tablolar ve yer döşemesi

Başka bir müzeye gittiğinizde bilet alıp içeri girersiniz. Burada ise durum tam tersi. Bileti alıp dışarı çıkıyorsunuz!

çok eski ama bir o kadar da zevkli ve uyumlu. Bizi karşılayan garson kız, üst katta meydana bakan pencere kenarında bir masa gösteriyor. İşte şimdi Londra'dayım, diyorum içimden. İngiliz kibarlığı ve zevki ile bütünleşmiş bu mekânın huzuruna varıyor ve beyaz şarap eşliğinde enfes bir akşam yemeği ile günü bitiriyoruz.

Son iki günümüzün ilki olan bu günü, önceden rezervasyon yaptırdığımız bir yolculuğa ayırdık. Piccadilly'ye açılan caddelerden birinden konforlu bir otobüs ile hareket ediyoruz. Gidiş-dönüş toplam üç yüz Kilometre yolumuz var. İlk durağımız Windsor Castle, yani Windsor Sarayı. Dokuz yüzyıl hanedana hizmet ve tanıklık etmiş bu sarayda İngiliz Kraliyet ailesine ait bir çok eser sergileniyor. Fotoğraf çekmek yasak. Zümrüt, elmas ve yakutlarla süslü hançerler, oymalı işlemeli gümüş kaplı tüfek ve tabancalar, şövalyelerin zırhları ve çok özel sanat eserleri

ziyarete açılmış.

Yeniden yola çıkıyoruz. Otobüsümüz homurdanarak yönünü "The Roman Bath" yani Roma hamamına çeviriyor. Adeta küçük bir İtalyan kasabası gibi. Sarı boyalı binalar, panayırlar, sokak sanatçıları. M.S. 43 yılında Romalıların İngiltere'yi işgal etmesinden sonra yapılan bu hamam, daha sonraları şifalı su merkezi olarak kraliyet ailesine de hizmet etmiş.

Yeniden yola çıkıp asıl hedefimize kavuşuyoruz. Salisbury şehrinin altı kilometre dışında adına "Stonehenge" denilen dünya miras listesinde kayıtlı, yaklaşık beş bin yıllık dikili taşların bulunduğu tarihi alana giriyoruz. Salisbury Düzlüğü'nde bulunan, eski zamanlarda dinsel törenler için kullanılan ve Kelt rahiplerinden oluşan bir sınıf olan Druid'lere atfedilen büyük taşlardan oluşan bir çember bu Stonehenge. Yontularak

düzgünleştirilmiş ve dışarıdan bu bölgeye taşınmış, dik konumundaki halen 17'si ayakta duran 30 taştan oluşuyor.

Stonehenge'in çemberini bölen ve yapının girişinden geçen eksen, yaz dönencesindeki gün doğumuna (21 Haziran) doğru konumlandırılmış. Buna karşılık, İrlanda'da yaklaşık olarak aynı zamanlarda inşa edilen ve benzer bir yapı olan Newgrange anıtının kış dönencesindeki gündoğumuna (21 Aralık) yöneltmiş olmasını da not ettikten sonra çevreyi dolaşmaya başlıyoruz. Hava çok soğuk. Rüzgar bıçak gibi kesiyor. Biletlerimizi ve audio elektronik rehberimizi alıp taşların bulunduğu araziye giriyoruz. Başka bir müzeye gittiğinizde bilet alıp içeri girersiniz. Burada ise durum tam tersi. Bileti alıp dışarı çıkıyorsunuz!

Üç metreden yüksek, dikine duran taşlardan oluşan Stonehenge, göz alabildiğince uzanan Salisbury düzlüğündeki tek yükselti. *Sarsen* ve *lintel* olarak adlandırılan iki grup taş Stonehenge çemberini meydana getiriyor. *Sarsen*'lerin her biri yirmi altı ton ağırlığında ve hepsi üç metrenin üzerinde bir yüksekliğe sahip. Bir çember oluşturacak şekilde dizilmişler. *Lintel*'ler ise her biri altı ton ağırlığında ve yatay olarak, kiriş gibi *Sarsen*'lerin üzerine yerleştirilmişler. Çemberin iç kısmında ise benzer taşlardan oluşturulmuş olan başka bir iç çember

daha var. Peki bu taşlar ne işe yaramış acaba, diye düşünebilirsiniz. Otobüste yol boyu hiç susmadan konuşan rehberimiz bu soruyu, "İki teori var," diyerek yanıtlıyor: "Birincisi; Astronomi bilimi için. Bu en güçlü olasılık. Çünkü günümüzde astronomlar Stonehenge'in şifresini çözerek 56 yıllık ay ve güneş tutulma döngüsünü keşfettiler. Güneşin ve ayın hareketlerinin Stonehenge'in yapısı içine yansıtıldığını buldular. Stonehenge çevresinde bulunan taşların ya da deliklerin hepsi döngünün içinde farklı günleri ya da yılları temsil ettiği artık biliniyor," diyor ve ekliyor; "İkinci teori de, bazı insanlar buranın gizli bir tapınma yeri olduğunu söylüyor." Kısaca anıt binyıllardır koruduğu gizemli havayı bugün de devam ettiriyor.

Aklıma Şanlıurfa'da, değerini bulamamış, yeterli tanıtımını yapamadığımız, neolitik döneme ait ve 11 bin 500 yıllık geçmişe sahip olan, dünyanın en eski tapınağı olarak bilinen Göbeklitepe geliyor. Derin bir iç çekip Stonhenge taşlarının etrafında dönmeye devam ediyoruz. Hızlı hızlı fotoğraflarımızı çekip daha fazla üşümeden otobüse koşuyoruz. Otobüsümüz güneş batarken hareket ediyor. Londra'ya döndüğümüzde hava kararıyor. Piccadilly'de otobüsten iniyor, bir şeyler atıştırdıktan sonra yorgun bir halde otele dönüyoruz.

Sabah yine "Best model of London" kızımızın verdiği kahvaltı ile güne başlıyoruz. Londra'da son günümüz. Günlerden Pazar. Kahvaltıdan sonra otelden çıkıp, beş dakikalık bir yürüyüşten sonra Hammersmith metro istasyonuna kavuşuyoruz. Amacımız bu günü çarşı pazar gezerek geçirmek. Pazar günleri Liverpool Sokağı'nda "Old Spitalfields Market" adında büyük bir pazar kuruluyor. Renk renk, çeşit çeşit tasarım ürünleri, incik boncuk, takı, tekstil ve daha neler neler. Buradan başka Camden Town'daki Camden Market'i ve Notting Hill'deki Portobello Marketi de görmek gerekiyor. Portobello Market, Londra'nın çok güzel bir

Şanlıurfa'mızdaki hakettiği değeri bulamamış ve halen yeterli tanıtımını yapamadığımız, neolitik döneme ait ve 11 bin 500 yıllık geçmişe sahip olan dünyanın en eski tapınağı Göbeklitepe'yi hatırlıyoruz...

bölgesi. Amsterdam'ı hatırlatan, rengarenk ve kutu kutu evleri var. Camden Town ise başka bir ilginç yer. Uçuk kaçık ve marjinal diyebileceğimiz her şey burada. Çeşit çeşit insan, tarz, tip hepsi buraya toplanmış. İnsan nereye, kime bakacağını şaşıyor.

Bu günümüzü Londra'nın pazarlarını, arka sokaklarını, çarşılarını gezerek tamamlayıp biraz erken denilebilecek bir saatte otelimize dönüyoruz. Valizlerimi toparlayıp, hazırlık yapacağız. Gönülsüz geldiğim Londra'dan üzülerek ayrılacağım hiç aklıma gelmezdi. Şimdiden Londra'ya yeniden gelme planlarını yapmaya başladım bile.

Her ülke, her şehir için söylenen "Yapmadan, görmeden dönme!" listeleri vardır. Tabi İngiltere'den de yapmadan dönülemeyecek bazı şeyler var. Örneğin *fish&chips* yemeden, çay kültürünü gözlemlemeden, tiyatrolara gitmeden, sergileri müzeleri gezmeden, köşebaşı publarda *happy hours* keyfini yaşamadan, alışveriş yapmadan dönmek olmaz. İşte size görmeden dönmeyin, diyebileceğim

kısa bir öneri listesi.

Buckingham Palace, Victoria Memorial, Trafalgar Square, National Gallery, Wellington Arch, London Eye, Tower Bridge, Hyde Park, Tower of London, Science Museum, Royal Albert Hall, Albert Memorial, London Zoo, Westminster Abbey, Imperial War Museum, Victoria ve Albert Museum, Madame Tussaud Museum (Balmumu Heykel Müzesi), See Life Aquarium, Thames Nehri tekne turu, Big Ben saat kulesi, Houses Of Parliament, Natural History Museum, British Library (Ulusal kütüphane), British Museum, St Paul's Cathedral, Museum Of London, Oxford Street (Alışverişin kalbi), Piccadilly Circus, Harrods Alışveriş Merkezi, ve Camden Town...

Gezenlere,

Gezmek isteyenlere,

Gezmesini bilenlere,

Bitmeyen yolculuklar diliyorum.

mkureli@gmail.com

OPTİSYENİN

E-DERGI
Sayı: 63 OCAK 2019
SESI
Optik Magazin Dergisi

